

ÈSCOLTA EL BATEC

V CONGRÉS D'ESCOLTES CATALANS

escoltes
catalans

Índex

Presentació	8
Antecedents	10
El V Congrés	14
Bloc 1: Redefinim els principis	16
1.1. Educar en clau de gènere	18
1.2. País: de la participació col·lectiva a la construcció nacional	22
1.3. Laïcitat	28
Bloc 2: Som Escoltes	34
2.1. Identitat escolta i dimensió internacional	36
2.2. Escoltisme català: identitat i reptes compartits	42
2.3. Servei i Acció	48

Bloc 3: Eduquem per créixer	58
3.1. Impacte de la tasca educativa en infants i joves	60
3.2. Apoderament infantil i juvenil	64
3.3. Paper de les caps	70
3.4. Espais d'aprenentatge	74
Bloc 4: Associades per generar impacte	83
4.1. Democràcia interna i participació associativa	85
4.2. Paper de l'escoltisme en la comunitat educativa	94
4.3. L'escoltisme com a element de cohesió social	98
4.4. Lluites compartides	102
Matriu d'impactes	107

Presentació

Antecedents

El V Congrés

Presentació

L'any 2018, les assemblees de les tres entitats escoltes del país (Minyons Escoltes i Guies de Catalunya, Acció Escolta de Catalunya i Escoltes Catalans) acordaven mantenir les associacions actuals i no apostar per a la construcció d'una Associació única. Culminaven així deu anys de procés d'enfortiment de l'escoltisme català, amb la necessitat, per tant, de definir el rumb i futur, en aquest cas, d'Escoltes Catalans com a Associació laica del país. El mateix curs, l'Assemblea General d'Escoltes Catalans, fruit d'un procés de reflexió intern, apostava per celebrar el seu V Congrés durant el curs 2019-2020.

En aquest sentit, s'apuntava com a necessari obrir un espai de reflexió i debat per tal d'analitzar el context social i polític actual i com calia estructurar l'acció educativa de l'Associació per tal de donar-hi resposta. En definitiva, calia reafirmar el compromís amb la construcció d'una Associació amb 45 anys de bagatge i les línies estratègiques claus per a seguir educant infants i joves compromesos i amb voluntat de generar impacte al seu entorn local i global, treballant sempre per aconseguir una societat cohesionada i inclusiva.

És per això que, durant el curs 2019-2020, l'estructura associativa va centrar esforços per tal de fer realitat el Congrés, constituint un Grup Motor i traçant des dels espais associatius l'estructura del futur Congrés previst el maig de 2020. Com és conegut per tothom, el març de 2020 va irrompre la pandèmia causada per la COVID-19 i l'activitat associativa va haver d'adaptar-se a la nova realitat que s'allargaria fins aquest mateix any 2021. Malgrat les dificultats i contradiccions, vam poder mantenir la vida de l'Associació, a un altre ritme i sense presencialitat, però preservant el vincle entre totes les membres dels agrupaments, equips, junta i estructura tècnica. Una de les decisions clau va ser fixar el V Congrés el mes d'octubre de 2020 per tal de facilitar la organització tècnica, la participació dels agrupaments, així com el seu treball previ i la de les dinamitzadores dels grups de treball. A banda, es va considerar necessari en un moment tan complex no deixar-nos vèncer per la situació i refermar el nostre compromís amb els agrupaments, els infants i les seves famílies, per tal de fer avançar l'Associació en la millora de la seva tasca educativa i d'incidència pública. Davant la

continua estigmatització del jovent, retrocés de drets i llibertats fonamentals i menysteniment de l'educació dels infants i joves, calia visibilitzar que malgrat el context de la pandèmia, l'associacionisme educatiu seguia fort, compromès i amb clara vocació de continuar la seva activitat sense cap imposició, sent sempre responsables amb el nostre entorn.

D'acord amb les xifres de participació i amb l'aprofundiment dels debats mantinguts, creiem que el V Congrés va complir amb els objectius fixats i va ser un acte de celebració compartida i d'orgull per a totes nosaltres. La tasca del Congrés s'ha complementat amb la de tot el curs 2020-2021, centrada en l'elaboració del nou Pla Estratègic de l'Associació, eina a través de la qual es vertebraran els programes dels propers cursos.

Com sempre, només col·lectivament, amb la incansable implicació dels agrupaments, els equips associatius, l'estructura tècnica, antics membres i la complicitat de la Fundació Escolta Josep Carol, hem estat capaces de fer d'aquest espai un èxit col·lectiu, demostrant que el compromís amb el país, l'Associació i totes les persones que en formen part segueix vigent i amb la ferma convicció de fer de l'educació una eina de transformació social.

La Junta Permanent¹

¹ La Junta Permanent d'Escoltes Catalans (2020-2021) es troba conformada per les següents persones membres: Júlia Petit Terradas (Presidència), Yabel Pérez Moreno (Vicepresidència), Mía Farré Torres (cap de l'Àmbit Pedagògic), Alba Batalla Mas (cap de l'Àmbit de Vegueries), Txema Escorsa Baqués (cap de l'Àmbit de Relacions Exteriors), Martí Zamora Juan (cap de l'Àmbit de Gestió), Pol Rojas Sánchez (cap de l'Àmbit Econòmic) i Caterina Maulini Duran (Gerència).

Antecedents

Escoltes Catalans

Escoltes Catalans (EC), fruit de la fusió al 1974 de les organitzacions escoltes i guies que estaven en una situació força feble a causa de la seva il·legalitat, i que es definien com a pluralistes, obertes o aconfessionals, estableix ja als seus inicis els seus tres principis bàsics:

- la **laïcitat**, entesa com una actitud encaminada a respectar la diversitat de creences i pensaments,
- la **coeducació**, amb una educació que no s'articula en funció dels rols sexuals i on nois i noies aprenen conjuntament, i
- la **catalanitat**, com a identitat pròpia i element de cohesió, ja que descobrir la nostra identitat és un pas previ que permet conèixer i estimar la pluralitat d'identitats i cultures que enriqueixen el planeta.

Per acord de Govern de 31 de juliol de l'any 2000, té signat un conveni marc amb la Generalitat de Catalunya, i està declarada Entitat d'Utilitat Pública per acord del Consell de Ministres de 30 de juliol de 1998.

Al llarg de la seva història ha dut a terme una tasca d'educació d'infants i joves en el seu temps lliure, per tal que esdevinguin ciutadans i ciutadanes compromeses, conscients, crítiques i responsables, i ho ha fet des d'uns ideals compartits, educant en i per la llibertat.

Si aquest és el V congrés..., què va existir abans?

El darrer Congrés d'EC es va celebrar el 2009 a Molins de Rei, sota el lema "Lligant Caps" i tenia dos blocs: Joves i agrupament, que incloïa retenció i creixement en joves, compromís, participació interna, el repte d'educar, l'escoltisme més enllà del cau, models de relleus als agrupaments; i Valors i societat, que incloïa identitat escolta, aportació de l'escoltisme a la societat, el cau com a espai de cohesió social, arrelament local, identitat nacional i pertinença global.

La trobada va reunir més de 300 joves i va servir per prendre aire, reflexionar i desenvolupar noves idees al voltant de quin és el paper que l'escoltisme laic català havia de fer a la societat.

Però també van existir un primer, un segon i un tercer Congrés, és clar. El primer es va celebrar al llarg del curs 1976-1977 a Barcelona, amb l'objectiu d'auto analitzar-se com a associació, i es van debatre temes tant de pedagogia com d'estructura associativa. El segon congrés van consistir en dues trobades de caps durant el curs 1988-1989, a Coma-Ruga i Fonollosa, i d'allà en va sortir el primer Pla Triennal d'Escoltes Catalans, que va servir per a definir els objectius i els programes de curs. El tercer va tenir lloc l'any 1999 a Reus sota el lema "Anem a dinamitzar Escoltes Catalans" i va servir per reforçar l'aposta per l'acció educativa i repensar l'Associació.

I per què ara un altre congrés?

Al llarg dels 10 anys que han passat des del darrer congrés d'Escoltes Catalans s'han succeït grans transformacions en el sí de l'escoltisme, de l'associacionisme infantil i juvenil i també en el conjunt de la societat catalana.

Arribades a aquest punt es fa més necessari que mai aturar-nos i repensar l'escoltisme en general i la nostra tasca en particular. Per això, al 2020, més de 10 anys després del IV Congrés d'EC, estem preparades i il·lusionades per fer un pas endavant i ser les protagonistes d'aquest espai imprescindible de reflexió i debat. Ara cal que repensem la nostra tasca educativa i associativa, comprenent el context actual i sense perdre de vista el futur que ve.

I per a què ha de servir?

El V Congrés d'Escoltes Catalans serveix perquè entre totes compartim què som, què fem, quina és la nostra raó de ser i els nostres principis. També posem en comú quins reptes planteja la societat actual, i es valora quin ha de ser el paper d'Escoltes Catalans avui i a llarg termini: on es vol anar i què cal fer per tal d'arribar-hi. Així, l'objectiu principal del V Congrés és definir les línies polítiques de l'associació dels propers anys sobre diferents eixos de debat, a partir de l'anàlisi actual i identificació de reptes. A partir de tot aquest treball i de les conclusions sorgeix el proper Pla Estratègic i els programes de curs.

Adaptació en temps de COVID-19

A causa de la situació de pandèmia de la Covid-19 ja ens havíem vist obligades a canviar el format del V Congrés d'Escoltes Catalans. En un inici havia de celebrar-se al maig de 2020, durant tres dies.

Posteriorment es va apostar per fer una trobada presencial, dividida en dues ciutats i grups de màxim 40-50 persones per tal d'evitar grans aglomeracions.

Tanmateix, la situació res més lluny de millorar, es va agreujar cada cop més i, sobretot, amb més incertesa. Per aquest motiu, en un exercici de responsabilitat col·lectiva, amb l'Associació, amb les caps i claneres, la resta d'unitats, les famílies i el conjunt de la societat vam proposar que el V Congrés d'Escoltes Catalans es desenvolupés exclusivament en format virtual.

Fer el V Congrés a través de mitjans telemàtics ens ha posat davant un munt de reptes i moltes dificultats que hem estat capaces de superar amb èxit, però sobretot ens ha ofert l'oportunitat de descobrir i treballar en noves formes de participació i presa de decisions col·lectives que poden ser molt enriquidores.

Des del profund convenciment de la importància que tindria per a Escoltes Catalans la celebració del V Congrés, en tant que ha marcat les línies polítiques i estratègiques de l'Associació dels següents 10 anys, ha calgut assumir un esforç encara més gran per tal de garantir que el Congrés sigui un èxit. Per tant, es va fer necessari replantejar el format per tal de garantir-ne una participació de qualitat així com les dinàmiques i els debats, per tal que allò que sortís del Congrés fos el més potent i útil possible.

Grup Motor del V Congrés i Junta Permanent²

² Han conformat el Grup Motor del V Congrés les següents persones: Anna Sánchez Biosca, Núria Marí Fortuny, Aina Milà Solé, Marta Mir Donadéu, Laura Curull Tarrida, i Júlia Petit Terradas, amb el suport tècnic de Jordi Barbero Solé. El 2020-2021 conformen la Junta Permanent d'Escoltes Catalans: Júlia Petit Terradas (Presidència), Yabel Pérez Moreno (Vicepresidència), Mia Farré Torres (cap de l'Àmbit Pedagògic), Alba Batalla Mas (cap de l'Àmbit de Vegueries), Txema Escorsa Baqués (cap de l'Àmbit de Relacions Exteriors), Martí Zamora Juan (cap de l'Àmbit de Gestió), Pol Rojas Sánchez (cap de l'Àmbit Econòmic) i Caterina Maulini Duran (Gerència). Des del 2019-2020 han estat membres de la Junta Permanent d'Escoltes Catalans les següents persones: Joan Guisado Gámez, Anna Ametlla Gutiérrez, Anna Sánchez Biosca, Gisela Ferré Ruiz, Oriol Rovira Martorell, Rosa Espinosa Marcos i Lara Cáceres Terán.

El V Congrés

Denominació

Escolta el BatEC! V Congrés d'Escoltes Catalans.

Format

Virtual

Dates

24 d'octubre de 2020

Destinatàries

Caps i clanes d'Escoltes Catalans

Funcionament

El caràcter democràtic i participatiu del Congrés és una de les característiques principals i fonamentals de l'esdeveniment. En aquest sentit, s'aposta per un format on els grups de treball esdevinguin l'estructura central del funcionament del Congrés. Aquests grups de treball seran dinamitzats per membres dels equips generals d'Escoltes Catalans i tractaran els diferents temes definits prèviament en els fòrums associatius.

De la mateixa manera, des del 2019 i fins al Congrés, hi ha hagut diferents espais de reflexió, que han tingut diversos formats i temporitzacions adaptant-se sempre a les necessitats dels grups de treball. Així, han tingut lloc espais presencials (taules rodones, espais de debat...) i virtuals (textos i/o dinàmiques publicades a l'espai virtual, fòrums virtuals puntuals, xarxes socials...).

Continguts

Els continguts que es van treballar al Congrés estan dividits en 4 grans blocs, i dins de cada bloc hi ha diversos temes i grups de treball³.

Bloc 1 Redefinim els principis	Educar en clau de gènere
	País: de la participació col·lectiva a la construcció nacional
	Laïcitat Servei i acció
Bloc 2 Som Escoltes	Identitat escolta i dimensió internacional
	Escoltisme català: identitat i reptes compartits
	Servei i acció
Bloc 3 Eduquem per créixer	Impacte de la tasca educativa en infants i joves
	Apoderament infantil i juvenil
	Paper de les caps
	Espais d'aprenentatge
Bloc 4 Associades per generar impacte	Democràcia interna i participació associativa
	Paper de l'escoltisme en la Comunitat Educativa
	L'escoltisme com a element de cohesió social
	Lluites Compartides

³ Han coordinat i dinamitzat els Grups de Treball del V Congrés: Meritxell Carles, Laura Munné, Anna Ametlla (1.1); Júlia Petit, Joan Guisado (1.2); Daniel Alonso, Oriol Toronell, Gerard Muñoz (1.3); Laia Morelló, Txema Escorsa (2.1); Martí Zamora, Paula Sanmartín (2.2); Robert Camarasa, Yabel Pérez, Quim Llurda (2.3); Marta Mir, Roc Bella (3.1); Gisela Ferré, Júlia Llurda (3.2); Marina Farré, Marcel Guarque, Olga Mateo (3.3); Pol Rojas, Júlia Valera (3.4); Alba Batalla, Nico Duran (4.1); Aina Milà, Marta Albi (4.2); Rosi Espinosa, Albert Carles, Anna Lorca (4.3); Oriol Rovira, i Joana Rafart (4.4).

Bloc 1

Redefinim els principis

El primer bloc, que porta per títol “redefinim els principis”, engloba tres grups de treball que entronquen l’essència d’Escoltes Catalans des de la seva fundació.

Quan es fundava el 1974 Escoltes Catalans ho feia sobre els pilars de la coeducació, la catalanitat i la laïcitat. En aquests més de 40 anys que han passat, el context social, polític i cultural ha canviat i és per això que es fa molt necessari replantejar-nos aquests principis i, sobretot, redefinir-los.

En les següents pàgines parlarem de com eduquem en clau de gènere; de país i de com la participació col·lectiva és una eina clau per a la construcció nacional; i sobre com vivim l’espiritualitat i quines implicacions té i ha de tenir la laïcitat.

1.1. Educar en clau de gènere

Vivim en una societat on el gènere és un dels principals eixos d'opressió. És per això que com a agent educatiu i transformador que és l'escoltisme, és imprescindible que definim com educar infants i joves per tal de deixar de perpetuar aquest model de sistema.

Què s'entén per educar en clau feminista?

Escoltes Catalans es regeix pels dotze valors recollits al Dossier Verd i que configuren el model de persona que promou l'Associació (esforç, respecte i cura de la pròpia persona, respecte mutu, ser sincer, ser honest, ser responsable, ser solidari, participar de la vida col·lectiva, estimar la natura, ser auster, ser alegre i optimista, estimar i interessar-se pel país i no mancar en el compromís). En el marc del V Congrés hem fet una primera reflexió crítica i amb perspectiva feminista de cadascun d'ells amb la voluntat significar-los als nostres dies.

Entenem que educar en clau feminista és acompanyar, des d'una perspectiva interseccional i desvinculant els rols de gènere, en la recerca de l'equitat, treballant per la coeducació. Per fer-ho, cal posar les cures al centre, generant espais inclusius i de seguretat, i vetllant per trencar amb els rols, les relacions de poder i estereotips de gènere imposats. Cal passar a la pràctica, sent coherents amb els nostres valors i generant eines i recursos que ens ajudin a aterrar la teoria.

Quins valors feministes volem transmetre? I quines pràctiques?

Dels valors en què basa Escoltes Catalans la seva acció n'hem de fer una revisió crítica i amb perspectiva feminista. Alguns d'aquests valors que ens identifiquen van lligats a actituds i rols que, sovint, s'associen amb la masculinitat hegemònica.

En són alguns exemples l'esforç, la responsabilitat, el no mancar mai al seu compromís... Tots aquests valors es vinculen a conceptes com la productivitat, la independència, la individualitat, l'estar sempre a punt o no fallar... Valors típicament masculins als quals, en el dia a dia de l'agrupament, hi donem molta importància.

Per contra, hi ha altres valors que s'associen a la feminitat i als quals sovint els hi restem importància en la pràctica quotidiana. Parlem del respecte mutu i a la pròpia persona, de l'estima a la natura, de la sinceritat, de la solidaritat... Valors que es vinculen amb les cures, l'empatia, l'emocionalitat, la humilitat..., típicament femenins.

És necessari, doncs, que ens puguem replantejar quins valors volem transmetre, a través de quines pràctiques ho fem, a quins valors li donem més importància i com ho fem per desvincular-los del gènere. És important que també es pugui donar espai a les cures i la vulnerabilitat, per fer de l'agrupament i del conjunt de l'associació un espai més segur i inclusiu per a totes.

Les caps tenim un paper fonamental, com a agent transformador, en el procés educatiu de les infants i joves. És per això que es fa necessari fer un treball a tots els nivells de l'associació per revisar quines pràctiques volem transmetre en l'acció educativa.

Cal posar èmfasi en dinàmiques on es treballi de manera horitzontal; on el respecte, l'assertivitat i les cures hi juguin un paper imprescindible. De la mateixa manera, cal treballar per trencar amb els rols patriarcal que se'ns assignen, la divisió de gèneres i acompanyar als infants i joves en la recerca de la pròpia identitat.

On som ara...

Punts forts

- Ganes de canvi: tenim unes grans ganes de canvi, sobretot per part dels sectors oprimits pels valors hegemònics i culturals.
- Apoderament i discurs: els sectors oprimits tenen un discurs molt treballat, i s'estan apoderant per tal de reclamar la deconstrucció d'aquelles que perpetuen l'opressió i aconseguir que l'Associació revisi els seus valors i les seves eines per a garantir unes bones pràctiques de treball, per tal que tot s'adeqüi i sigui coherent amb l'entitat més justa i equitativa que reclamem.

Punts de millora

- Fer del discurs, pràctica: tot i que tenim una part del discurs après, no sempre l'apliquem i es seguim desenvolupant les mateixes pràctiques.
- Prioritzar les cures sobre la productivitat: molt sovint, prioritzem la productivitat a les cures i, malgrat les ganes de canvi, ens costa trencar amb les dinàmiques establertes.

... on volem arribar

CONSTRUIR DISCURS FEMINISTA

Cal construir un discurs feminista comú per a tota l'associació, que surti dels agrupaments però que també serveixi com a referència per a ells mateixos.

REVISIÓ DELS VALORS I PRÀCTIQUES

Cal una revisió dels valors que ens regeixen per tal d'actualitzar-los i matisar-los per tal que defineixin una associació com la que els agrupaments demanen: més justa, equitativa, inclusiva, que posi realment les persones al centre i sobretot a les infants i joves, que tingui una cura real i amb consciència de la natura i el medi ambient.

REVISIÓ DE L'ESTRUCTURA ORGANITZATIVA

Cal una revisió de l'estructura organitzativa, de quins càrrecs es desenvolupen dins de l'associació i com es desenvolupen, com impacta en la vida de les persones que desenvolupen els càrrecs i també com és la distància que els agrupaments veuen i senten entre sí i les persones que desenvolupen algun càrrec.

1.2. País: de la participació col·lectiva a la construcció nacional

Conjuntament amb la coeducació i la laïcitat, la catalanitat constitueix un dels tres principis d'Escoltes Catalans. Les reflexions a l'hora d'entendre aquest pilar es visualitzen en múltiples documents associatius.

Començant pel Dossier Verd, editat el 1996, on, mitjançant l'objectiu d'estimar i interessar-se pel nostre país, es recalca que la identitat nacional passa per opció personal i conscient de fer-la créixer des de totes les seves vessants, dia a dia. S'incideix en la idea d'una construcció nacional allunyada d'un moment polític concret que es relaciona indistriablement de la implicació en la vida col·lectiva. A l'hora, com s'especifica al Dossier Verd, i d'acord als nostres Estatuts i a la Declaració de Principis, Escoltes Catalans assumeix la seva nacionalitat catalana i s'identifica amb el patrimoni comú dels Països Catalans. També, en les conclusions del IV Congrés d'Escoltes Catalans, del 2011, es remarca la importància de continuar impulsant la llengua catalana com a element de cohesió social, sense detriment d'altres llengües. Així mateix, posa de manifest que els agrupaments, en tant que agents que contribueixen a la construcció del país, han de ser cada vegada més un reflex de la diversitat de la societat.

Tanmateix, malgrat que no fa tant de temps des del darrer Congrés, la situació ha canviat radicalment. Que la catalanitat sigui un dels principis d'Escoltes Catalans no és en va ni fruit de l'atzar. Les organitzacions mundials de l'escoltisme i el guiatge, la WOSM i la WAGGGS (respectivament), reconeixen les associacions escoltes en funció del país on actuen i es desenvolupen. Dit d'una altra manera, per fer escoltisme cal pertànyer a una associació que es desenvolupi en un país concret. És doncs una condició inseparable de l'escoltisme actuar sobre una realitat nacional concreta. La visió global es va desenvolupant a nivell local fins a arribar a l'escoltisme que es viu des dels agrupaments escoltes, que donen resposta a la realitat local de cada barri i cada poble. Alhora, en el cas català, la dimensió nacional pren una rellevància pròpia per la circumstància de nació sense estat que ens caracteritza. La persecució de la llengua, la cultura, les tradicions i les lleis pròpies al llarg

de la història, però també en els darrers anys, han fet de l'escoltisme, d'Escoltes Catalans, una eina de construcció nacional. Com dèiem abans, és doncs imprescindible la reflexió i revisió d'aquests pilars, que han de marcar el esdevenir d'Escoltes Catalans en els propers anys. Si bé el debat és molt ampli, per definir la política associativa pel que fa al país, hem dividit el debat en quatre grans blocs: Identitat i Construcció Nacional, Llengua i Cultura, Entorn i Territori, i Creixement associatiu.

Identitat i Construcció Nacional

Entenem per construcció nacional tot allò que fem des de l'escoltisme per a construir el país que volem. No és una aposta concreta o precisa, com la que podria tenir un partit polític. És una aposta que s'emmarca en els drets civils i polítics. És la construcció d'una visió laica de la societat que -més enllà de l'experiència espiritual- fuig de dogmes i viu en la constant relativització de la veritat. La construcció d'una societat que, d'acord el Dossier Verd, és de persones lliures de qualsevol servitud.

Escoltes Catalans reconeix la realitat nacional dels Països Catalans com una realitat històrica i cultural⁴, si bé, compatibilitza aquesta aposta amb l'aposta personal de cadascú per identificar-se amb una realitat nacional concreta. Alhora, fa un especial èmfasi i reconeixement de la realitat nacional aranesa.

Escoltes Catalans rebutja frontalment qualsevol actitud racista o xovinista i defensa un model de nacionalitat que parteix de la voluntat individual de voler pertànyer a un col·lectiu.

Escoltes Catalans ha de contribuir en la construcció nacional implicant-se en totes aquelles lluites que són justes, que defensen els drets individuals i col·lectius i fer-ho des de la perspectiva d'una entitat educativa formada per joves i per a joves. És justament per aquesta perspectiva educativa que cal fer molt d'èmfasi en generar eines pedagògiques per treballar amb els infants i joves els diferents posicionaments de l'associació.

Escoltes Catalans vol contribuir des de l'escoltisme a la construcció d'una societat justa i inclusiva i pertany als moviments internacionals

⁴ D'acord a l'Article 8 de la Declaració de Principis d'Escoltes Catalans.

de l'escoltisme i el guiatge (on vol dotar-se de representació); a més, aposta perquè en el context actual Catalunya es doti de les eines d'un estat propi. Aquesta aposta estratègica cal treballar-la a tots els nivells del l'Associació per tal de que ningú pugui sentir-se exclòs per la seva aposta política personal, ja que Escoltes Catalans es reconeix a si mateixa com un punt de trobada i de cohesió social de diferents sensibilitats.

Llengua i cultura

Des dels seus inicis, a l'any 1974 i encara en la clandestinitat sota el règim feixista, Escoltes Catalans ha fixat com un dels seus objectius la transmissió de la cultura popular. Això es pot veure encara avui en dia amb la implicació que desenes d'agrupaments de l'Associació s'impliquen en la preparació de diferents festes que constitueixen el nucli de la cultura arreu dels Països Catalans, com pot ser el carnestoltes, el Sant Joan, etc. Alhora, la llengua catalana s'ha constituït com la única llengua vehicular assumint-la com a punt de trobada de persones amb diferents orígens i cultures.

Escoltes Catalans, conscient de l'actual situació de diglòssia, reforça la seva aposta per fer de la llengua catalana un element de trobada, que ens ha de permetre comunicar-nos des de la pluralitat.

Escoltes Catalans ha de promoure la cultura catalana d'una manera inclusiva i permeable a la realitat canviant del país.

Escoltes Catalans reconeix la realitat nacional aranesa, ara dins del Principat, la qual parteix d'una política lingüística i cultural distingida.

Entorn i Territori

És tan inconcebible parlar de país i no parlar de la seva gent, dels drets individuals i col·lectius, com ho és no parlar del territori en el qual es desenvolupa. Des dels seus inicis, Escoltes Catalans ha tingut una aposta clara per la defensa del medi ambient⁵. No tan sols això, sinó que ha fet del medi natural una de les seves principals eines educatives. Alhora, hem de prendre consciència que la realitat associativa es desenvolupa principalment en nuclis urbans, i, malgrat no ser tan atractius, cal també construir una proposta ideològica.

⁵ Objectiu 9è del Dossier Verd d'Escoltes Catalans.

Pel que fa el medi natural, l'Associació ha de tenir-hi una aposta ferma per la defensa, el respecte i l'estima i coneixença.

Escoltes Catalans ha de fer una aposta perquè els espais urbans siguin cada cop més sostenibles, pensats i dissenyats pels veïns i veïnes que hi viuen. Cal reivindicar l'ús de l'espai públic per tal que sigui accessible i inclusiu.

És imprescindible que Escoltes Catalans contribueixi i s'impliqui en aquells espais que defensen una relació amb l'espai basada en el respecte, en el creixement sostenible, en la coneixença del patrimoni cultural i denunciï un model basat en l'enriquiment d'uns pocs que acaba generant gentrificació en els barris i abandonament dels pobles i viles rurals.

Creixement Associatiu

La principal eina que té Escoltes Catalans per promoure la transformació social és l'acció educativa. Per tant, per tal d'assolir aquest objectiu, cal fer una aposta decidida per créixer qualitativament i quantitativament a nivell associatiu.

L'estratègia de creixement de l'Associació no pot reproduir els deixos centralistes presents actualment a l'àrea metropolitana de Barcelona. Per tant, cal implementar una estratègia que centri els esforços en el creixement associatiu a viles i ciutats de la resta del país.

A l'hora, per tal de garantir la presència d'escoltisme arreu del territori, l'associació també ha de prioritzar aquells indrets en què no hi sigui present, contribuint així a l'enfortiment de l'associacionisme juvenil.

En aquest context, cal considerar que un dels pilars del creixement ha de ser el de reforçar els agrupaments actuals, garantint la qualitat pedagògica i adaptant el seu funcionament a la realitat socioeconòmica i geogràfica de l'entorn. O dit d'una altra manera, és tan centralista obrir agrupaments al voltat de l'àrea metropolitana, com assumir que els agrupaments de la resta del país han de seguir el mateix model que un agrupament situat a un barri d'una gran ciutat on tots els infants i joves, així com els caps, tenen totes les necessitats cobertes. Cal tenir en compte, sense tenir en compte els factors socioeconòmics i poblacionals de cada territori.

On som ara...

Punts forts

- Entitat que treballa pel país: som una entitat constituïda a partir d'uns pilars bàsics (catalanitat/país) i amb un projecte i acció educativa/política coherent. És a dir, ens referenciem com a entitat que treballa pels país.
- Capacitat de treball en xarxa: tenim una gran capacitat de treball en xarxa (d'acord amb la nostra aposta educativa) i d'incidir per a la defensa dels drets dels infants i joves.
- Capacitat i discurs polític interioritzat: tenim la capacitat/discurs polític adquirit i interioritzat que ens habilita per contribuir en la construcció nacional implicant-nos en totes aquelles lluites que defensen els drets individuals i col·lectius des d'una perspectiva juvenil.
- Agrupaments que treballen per la cohesió social: els agrupaments són espais capaços d'acollir la diversitat i de treballar per a la cohesió social del seu entorn.
- Moviment d'abast mundial: formem part d'un moviment d'abast mundial amb un projecte, amb matisos, compartit.

Punts de millora

- Creixement centralista i desigual: l'estratègia de creixement que desenvolupa EC reproduceix els deixos centralistes i les desigualtats que actualment existeixen al voltant de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.
- Manca d'avenç en la llengua i la cultura pròpies.
- Dificultat de participació en espais internacionals de manera pròpia.

... on volem arribar

BLINDAR LA CULTURA I LA LLENGUA CATALANA

Cal ser capaces de blindar la cultura pròpia i la llengua catalana, fent-la permeable a la diversitat i punt de trobada.

ESTRATÈGIA DE CREIXEMENT COHERENT

Cal executar una estratègia de creixement coherent, d'acord amb el teixit associatiu present a cada indret, i que no reproduïxi els deixos centralistes/desigualtats que ara mateix existeixen al voltant de la ciutat de Barcelona i Àrea Metropolitana.

PRESERVAR I DIFONDRE EL PATRIMONI NATURAL

Cal treballar a la preservació/difusió del patrimoni natural (entorn natural) i la defensa del desenvolupament dels nostres projectes (educatius i vitals) en l'entorn urbà.

DEFENSAR LA PARTICIPACIÓ CATALANA ALS ESPAIS INTERNACIONALS

Cal defensar la nostra participació en tant que entitat catalana de manera pròpia als espais internacionals.

1.3. Laïcitat

La laïcitat és un dels tres principis de la nostra associació⁶ des que va ser fundada fa més de 45 anys. En aquest temps la nostra societat ha canviat molt, és més diversa i probablement l'Església és menys present que als anys 70. Tot i així, seguim creient que la laïcitat és un element clau per crear una societat diversa i respectuosa, però cal posar-se a treballar per analitzar si a la nostra associació fem un treball espiritual de qualitat, si som prou inclusius i si som un agent social rellevant en la defensa d'una societat laica.

Cal treballar sobre el concepte de laïcitat, buscant una definició compartida per identificar-ne els límits, posar-nos al mirall i definir quins són els objectius de l'associació per als propers anys al voltant de la laïcitat.

Quin ideal busquem per a Escoltes Catalans?

Hem de tractar l'espiritualitat amb els infants des de la vessant laica, i per a això es fa absolutament imprescindible disposar d'eines i recursos. Així, és necessari que fem, en un primer moment, un treball intern que després haurà d'exterioritzar-se.

Hem de difondre els valors de la laïcitat, i difondre'n la nostra pròpia visió a través de tots els espais que ens puguin ser propis i útils (com ara les xarxes socials).

Alhora, hem de fer xarxa amb altres entitats dedicades específicament al laïcisme, fer-nos eco dels seus missatges i amplificar els seus discursos.

D'altra banda, des d'Escoltes Catalans també hem d'exercir una defensa activa de la laïcitat i, des dels agrupaments, denunciar accions no laiques de persones, institucions o col·lectius.

Més enllà d'això, però, hem de fer conèixer als joves que Escoltes Catalans és un espai inclusiu amb totes les cultures i religions.

⁶ Punt 5 de la Declaració de Principis d'Escoltes Catalans.

Un altre element indispensable que cal desenvolupar és identificar les mancances de l'agrupament a nivell d'interculturalitat i buscar espais on treballar-la, sigui fent xarxa amb una altra entitat, fent un anàlisi del barri, etc.

En definitiva, si no hi ha interculturalitat no es pot tractar la laïcitat, per tant s'hauria de prioritzar la diversitat per a poder afrontar aquesta qüestió des de l'angle necessari i de la manera més correcta.

On som ara...

Punts forts

- No tenim cap dubte que la laïcitat és un dels nostres pilars bàsics i un aspecte que ens diferencia de les altres associacions i ens identifica.
- La situació actual de la societat i del país fa que ens estiguem movent cap a una realitat més laica i no pas religiosa. Això fa que ens puguem erigir com a defensors d'aquesta idea en tant que pilar bàsic de la nostra Associació.
- La nostra defensa de l'esperit crític i el pensament allunyat de dogmatismes lliga molt amb la idea que promou la laïcitat. Els éssers humans tenim molta més capacitat de transformar la societat quan ens allunyem de dogmatismes.

Punts de millora

- No tenim la laïcitat present en el nostre dia a dia. És un aspecte que donem per fet i que no treballem mai en el sí dels nostres agrupaments, simplement assumim que som laics i no fem res per afirmar-ho o demostrar-ho.
- Moltes de nosaltres no tenim gaire clar què implica ser laic i com podem treballar-ho. Si a això hi sumem que no la tenim present, ens queda una Associació que no treballa la laïcitat.
- Necessitem assumir el nostre paper com a agent que promou la interculturalitat per tal d'apropar-nos a les realitats diverses del país i poder reafirmar el nostre paper com a defensores de la laïcitat a través de la pròpia interculturalitat.

... on volem arribar

FOMENTAR L'ESPERIT CRÍTIC

Fugir dels dogmes i fomentar l'esperit crític posant les bases a la laïcitat, la qual és un dels pilars fonamentals que ens fa referenciar-nos com a Associació.

MILLORAR LA FORMACIÓ DE LES CAPS

Ens falten a totes molts recursos i coneixements sobre com treballar la laïcitat i com defensar-la en el nostre dia a dia als agrupaments. És indispensable que siguem capaces a través de formacions i recursos de poder arribar a assolir un nivell per poder exterioritzar aquest valor.

ARRIBAR A ALTRES REALITATS

Només a través d'expandir la realitat social dins els nostres agrupaments podrem fomentar la interculturalitat i fer una defensa de la laïcitat des d'aquesta perspectiva.

Principals reptes del bloc

Després de l'anàlisi del context i la identificació dels reptes de cadascun dels grups de treball es plantegen alguns reptes que són compartits per les tres temàtiques.

En aquest bloc, s'articulen a partir de la feina que hem de fer per traslladar els nostres principis en els valors que volem transmetre: en la visibilitat i el discurs a nivell extern i en l'acció educativa a nivell intern.

Principis

Els principis d'Escoltes Catalans s'han de continuar basant en la coeducació (des d'una perspectiva feminista), el país i la construcció nacional i la laïcitat. El repte que entomem ara és traslladar aquests principis als valors que volem transmetre.

Discurs

Ens hem de visibilitzar com una entitat coherent amb els nostres principis, i fer dels nostres valors una eina comunicativa clau. El nostre discurs s'ha de basar en aquests tres pilars.

Acció educativa

Tota la nostra tasca educativa, que és per la transformació social, s'ha de nodrir d'aquests principis. No podem obviar en l'acció educativa que volem ser una entitat feminista, laica i de país, i aquestes tres idees han d'impregnar l'educació d'infants i joves.

Bloc 2

Som Escoltes

Aquest segon bloc el conformen els grups de treball Identitat escolta i dimensió internacional, Escoltisme català i Servei i acció. Els tres grups treballen el concepte de la identitat escolta, sobretot en la seva relació amb altres agents.

Al llarg d'aquest bloc, es fa referència a la manera com els agrupaments viuen l'aventura internacional, com ens ens expliquem arreu del món, quin és el paper de la Federació Catalana d'Escoltisme i Guiatge o com l'acció i el servei són un element indestriable de la identitat escolta.

Amb aquestes tres temàtiques, desenvolupem la manera com entenem la identitat d'Escoltes Catalans, allò que ens fa ser l'Associació que som avui dia.

2.1. Identitat escolta i dimensió internacional

Pertanyem al moviment juvenil més gran del món. El mètode escolta ens uneix, creant una extensa xarxa de centenars de milers d'agrupaments escoltes d'arreu del món que treballem per unes causes compartides, cadascuna d'elles emmarcades en l'entorn concret i l'àmbit d'influència. Amb el mètode, també treballem en base a uns valors que, conjuntament, ens permeten construir la identitat escolta.

El famós lema “pensa globalment, actua localment” té un sentit molt important en la dimensió internacional de l'escoltisme. Cal que ens plantejem si som conscients de la pertinença a aquest moviment i del potencial que té o que pot arribar a tenir. Si coneixem els projectes i recursos que ens proporciona aquesta gran xarxa o si cal que replantejem el sentit de la filiació a les organitzacions mundials WAGGGS i WOSM⁷, així com quin model de participació tenim o volem tenir en aquestes.

Quin sentit li donem com a Escoltes Catalans a la pertinença a les dues organitzacions d'escoltisme mundial? (WAGGGS/WOSM)?

Com vivim la dimensió internacional als agrupaments?

Partim de la premissa que als agrupaments i als equips manca consciència de la dimensió internacional. En aquest sentit, es fa imprescindible que treballem per adquirir-la i apropar-nos a aquesta realitat. En definitiva, cal fer més present aquesta dimensió internacional en el sí de l'associació.

Actualment els agrupaments no reben prou informació i no existeix prou coneixement de l'àmbit internacional. Per tant, convé generar un major accés i facilitar la descoberta de projectes internacionals i d'incidència. Cal que el concepte de projecte internacional tingui un sentit pedagògic i transformador i vagi molt més enllà de viatjar.

⁷ La pertinença d'Escoltes Catalans a les organitzacions internacionals WAGGGS i WOSM s'especifica als estatuts de l'entitat (Art.1.3).

Per tant, cal dotar de les eines necessàries a agrupaments i equips per fer un bon seguiment i traspàs de la informació de processos, conferències i decisions a nivell internacional.

En definitiva, cal treballar per tenir consciència compartida del panorama internacional i apostar com a associació perquè els agrupaments (caps, infants, joves) visquin la dimensió internacional tot aportant recursos (pedagògics, logístics, de subvencions...). Cal fer intercanvis i projectes des del nivell local i d'unitat fins a promoguts per part de l'associació.

Quines oportunitats ens ofereix la xarxa d'escoltisme internacional?

Participar del moviment juvenil més gran del món ofereix un gran ventall de possibilitats i oportunitats que convé tenir present. En primer lloc, la visibilització internacional té com a conseqüència directa el reconeixement nacional i local.

D'altra banda, també permet conèixer noves realitats i exportar tots aquells projectes que a nosaltres ens funcionen, així com nodrir-nos d'experiències exteriors. En aquest sentit, amb el suport i finançament necessari podrien desenvolupar-se trobades a nivells diferents (Agrupaments, equips, unitats...).

Així mateix hem de treballar per tal que tingui lloc a Catalunya un projecte d'acollida i formació: explicar-nos al món ens fa veure quina és la nostra identitat escolta.

Quina ha de ser la nostra línia/aposta política?

La principal aposta política d'Escoltes Catalans ha d'anar orientada a garantir el reconeixement internacional de l'Escoltisme Català, tot treballant per un escoltisme català fort i unit des de la diversitat, que sigui capaç d'organitzar esdeveniments internacionals a Catalunya. Cal unir esforços i crear sinèrgies amb altres associacions escoltes i amb l'escoltisme mundial (WAGGGS i WOSM).

En aquest mateix sentit, cal apostar perquè Escoltes Catalans recuperi la capacitat d'incidència i la participació a WOSM i WAGGGS.

Com ens volem relacionar amb l'escoltisme i el guiatge espanyol?

En primer lloc cal ser conscients que la sobirania no és possible sense les eines d'un estat propi. Si bé hem de treballar des de la cordialitat amb la FEE, cal treballar per tenir un nivell més elevat d'autonomia i fer present una veu pròpia (i diversa) de l'escoltisme català al món.

Així, ens cal un nivell superior d'autonomia per poder-nos representar i participar i des d'aquí, constructivament, relacionar-nos amb la resta d'associacions (espanyoles i d'altres països).

Mentre treballem per superar el repte de no tenir un Estat propi, cal seguir treballant per a mantenir i defensar el reconeixement de l'escoltisme català, tot establint la negociació que sigui necessària amb la FEE.

On som ara...

Punts forts

- Bona entesa i treball conjunt amb la FCEG a nivell internacional. L'Escoltisme català està cohesionat, des de la diversitat.
- Bona relació amb WAGGGS, on hi participem a través del CEGE. Durant el 2020 s'ha estat treballant amb molt bona sintonia amb el CEGE per la renovació del conveni.
- Els projectes de caire internacional sorgeixen, habitualment, de l'interès i la inquietud del propi grup de joves que dissenya, executa i avalua el projecte.

Punts de millora

- La distància entre els agrupaments, la Junta General i equips respecte la xarxa d'escoltisme europeu i mundial. Es fa poc seguiment i traspàs dels projectes i possibilitats que aquesta ens pot aportar i alhora també desconexem què podem aportar com a EC.
- Actualment, la sobirania de l'escoltisme català no és possible, ja que Catalunya no és un estat nació. Això genera dificultats a nivell de representativitat i participació als òrgans de govern i decisió de les organitzacions internacionals.
- Els projectes de cooperació són una gran oportunitat per a desenvolupar la dimensió internacional de l'escoltisme. Cal que desenvolupem més propostes en aquest sentit, més enllà de la Murga.
- Treballar amb la FCEG per a millorar la gestió de recursos compartits, la presència de l'escoltisme al conjunt del territori del Principat de Catalunya i per fer front a l'obertura d'agrupaments de les associacions espanyoles a Catalunya.

... on volem arribar

RECONeixEMENT

En la situació i context actual seguir treballant per a mantenir i defensar el reconeixement de l'escoltisme català establint la negociació necessària amb la FEE. Seguir establint ponts amb el guiatge (FEG).

SOBIRANIA

Apostem per la sobirania de l'escoltisme català. Per aconseguir-ho ens cal un nivell superior d'autonomia per poder-nos representar i participar, i des d'aquí constructivament les relacions amb la resta d'associacions.

INCIDÈNCIA I PARTICIPACIÓ

Recuperar la incidència i participació a WOSM i WAGGGS per part d'Escoltes Catalans.

INTERNACIONALITAT

Apostar com a associació per què els agrupaments (caps, infants, joves) visquin la dimensió internacional aportant recursos (pedagògics, logístics, de subvencions...). Poder fer intercanvis i projectes des de nivell local i d'unitat fins a d'altres promoguts per part de tota l'Associació. Fer un bon seguiment i traspàs de la informació de processos de participació, conferències i decisions a nivell internacionals.

Garantir l'accés i el coneixement de projectes internacionals i d'incidència, ampliant el concepte de projecte internacional per tal que impliqui la vivència de la dimensió internacional de l'escoltisme. A més, cal fer-ho de manera accessible i sostenible.

Referenciar l'Equip Internacional i que vehiculi la participació i incidència d'Escoltes Catalans en el pla internacional i també implementi projectes propis de caràcter internacional a Catalunya.

2.2. Escoltisme català: identitat i reptes compartits

Des de la creació dels primers agrupaments escoltes a Catalunya, l'escoltisme català ha estat un moviment que ha anat configurant una identitat pròpia i alhora diversa i plena de matisos. Intentant donar resposta a qui som, què fem i perquè ho fem, l'escoltisme i els agrupaments escoltes, hem anat establint un lloc (o llocs) propi des d'on ser i fer.

Actuar i fer en nom de l'anomenat *escoltisme català* no ha estat però una tasca fàcil. Les diverses identitats i tradicions d'aquest escoltisme, sovint visibles en les diferents associacions del país, han trobat punts d'acord però també de desacord alhora de definir conjuntament línies comunes de treball per a incidir social i políticament.

El context actual, dos anys després que l'escoltisme decidís no fusionar-se creant una nova i única associació escolta a Catalunya, cal que com a Associació retornem a les preguntes sobre el qui som, què fem i perquè. Amb l'objectiu de definir i prioritzar quin rol social i polític volem tenir com a Escoltes Catalans i quin imaginem a l'escoltisme català.

Quins són els reptes de l'escoltisme de cara als propers anys?

En primer lloc, l'escoltisme català es troba en un moment on les tres associacions que el conformen estant redefinint els seus objectius estratègics per als propers anys vista. Aquest escenari, però, dificulta poder articular un treball conjunt i també de caràcter estratègic com a Escoltisme Català. Aquest context segurament inaugura el primer repte que tenen les 3 associacions que conformem la Federació: establir metes comunes, objectius compartits per a millorar l'estat de salut de l'escoltisme català.

En segon lloc, des d'Escoltes Catalans ja avancem alguns reptes que caldrà encarar els propers anys. Un d'ells és el fet de ser capaces de fer un escoltisme més inclusiu. Avui dia, els perfils que participem de l'escoltisme som molt similars, ens costa acollir la diversitat de

persones i col·lectius que conformen la societat catalana, en contrast amb el que indica el punt 8 de la Declaració de Principis d'Escoltes Catalans. Per tant, si volem ser realment un agent de cohesió social, cal que tothom es senti benvingut al projecte escolta.

També, és el moment que l'escoltisme sigui capaç de materialitzar idees i discursos en una pràctica educativa eminentment transformadora. Sovint som associacions les quals vehiculem el nostre compromís amb els drets i llibertats mitjançant comunicats, posicionaments o bé participant plataformes de la societat civil catalana. Si bé, tot això són accions necessàries, ara és moment de fer un pas més des dels agrupaments escoltes i les associacions. Per tant, incloure de forma més decidida en la nostra acció pedagògica tots els nostres posicionaments polítics i ideològics.

En relació a les idees d'aquest darrer paràgraf, es veu molt necessari que l'escoltisme català connecti amb els moviments feministes del territori i, per tant, pugui acabar sent un agent educatiu feminista de referència als països catalans. Els feminismes han transformat i segueixen transformant una societat catalana d'arrel profundament heteropatriarcal, ara cal que l'escoltisme segueixi aquesta dinàmica transformadora des de l'educació.

Per últim, tenim el repte d'aconseguir que l'escoltisme català tingui un major reconeixement social i un suport decidit i convençut per part de l'administració pública. Avui dia, malauradament, les persones joves voluntàries encara pateixen degut als estereotips pel fet de ser joves però també pel fet de fer voluntariat des de l'escoltisme. Aquesta situació, es continuarà donant si no es treballa des de l'administració pública per revertir-ho. Cal que els poders públics, entre d'altres, atorguin recursos a l'escoltisme perquè es pugui fer escoltisme des de locals dignes, que infants hi puguin accedir de forma equitativa o que es doni suport a les escoles formatives de cada associació.

Quins són els reptes que és més prioritari i urgent que entomem com a Federació Catalana d'Escoltisme i Guiatge?

Dels reptes esmentats fins al moment, allò més important i urgent, és que les 3 associacions dediquin temps a asseure's i dibuixar un full de ruta que doni sentit als reptes i visions que comparteixen de cara als propers anys. I cal fer aquest exercici tenint en compte l'estat actual de l'escoltisme català i aquell que volem arribar a 10 anys vista.

És probable que cada associació, aquests propers anys, prioritzi aquelles temàtiques sobre les quals vol formar les seves caps. També és possible que se centri en aspectes de la seva organització que vol millorar. Ara bé, sabem que tenim reptes compartits - alguns els hem esmentat abans - i també sabem que hi ha mesures polítiques que podran afectar per igual a les 3 associacions. Cal doncs, fer un exercici analític de qualitat que ens permeti identificar aquests punts en comú.

Quins són els criteris que han de guiar les relacions amb les altres associacions escolta els propers anys?

Des d'Escoltes Catalans, observem que el país està en un moment on és necessari un escoltisme fort i cohesionat. Per aquest motiu, cal que establim unes relacions amb alts nivells de complicitat i confiança amb les altres associacions del país. Això passa per procurar donar-nos suport mutu en tots aquells aspectes relacionats amb la sostenibilitat de cada associació.

És important que aquestes relacions de complicitat es donin entre les associacions a nivell nacional però també entre els agrupaments que comparteixen municipi barri o comarca. Cal ser conscients que l'escoltisme es veu amenaçat per altres propostes de lleure educatiu les quals promouen pràctiques i valors allunyats del mètode escolta. Davant d'aquestes amenaces reals, cal que els lligams entre les tres associacions, així com l'espai de la FCEG, s'articulin de forma conscient i sòlida per a defensar el model escolta i associatiu de cara a l'administració i per rebre el reconeixement social que mereix l'escoltisme.

On som ara...

Punts forts

- Som una entitat amb capacitat autocrítica, que constantment revisem els nostres mètodes i les nostres accions.
- La proximitat que senten les persones que formen els consells dels agrupaments respecte els responsables associatius. La mida de la nostra entitat permet establir aquest vincles entre els diferents membres que la conformen.
- Tenim orgull escolta! Les persones membres d'Escoltes Catalans considerem que fer escoltisme avui dia en el nostre entorn té més sentit que mai.

Punts de millora

- Major reconeixement social. L'escoltisme és el moviment juvenil i educatiu més extens al nostre país. Cal aprendre a posar-nos en valor per obtenir un major reconeixement d'institucions, entitats i de la societat en general.
- Alhora, cal que Escoltes Catalans ens referenciem i diferenciem respecte altres associacions que fan escoltisme al país, destacant aquelles diferències que considerem que aporten un valor afegit a l'escoltisme fet des de la nostra perspectiva.
- Renovació de pràctiques i discurs pedagògic per tal de genera més impacte i ser més inclusives amb el conjunt de la societat catalana.
- La democratització de l'entitat per garantir una participació oberta i significativa a totes les membres.

... on volem arribar

COHERÈNCIA

Considerem que cal avançar tant en els posicionaments que fem (feminisme, antifeixisme,...) com de quina manera els traslladem de forma conscient i coherent al nostre dia a dia.

INCLUSIVITAT

Des de la lectura que els perfils que fem escoltisme som molt similars. Es veu la necessitat de construir un projecte el qual més persones s'hi sentit convidades a participar.

CREIXEMENT

Créixer com a Escoltisme Català, que les tres associacions que ja hi ha puguin créixer més al llarg del territori català i per tant es faci escoltisme des de més indrets.

SENTIT

Donar sentit a la Federació Catalana d'Escoltisme i Guiatge (FCEG): des que vam decidir seguir apostant per l'existència de les tres associacions escoltes, s'ha constatat que més enllà de la coordinació als espais internacionals, cal que la federació defineixi uns objectius comuns clars. Cal treballar perquè sigui un espai per què l'escoltisme entomi reptes compartits.

2.3. Servei i acció

L'acció i servei a la comunitat és un dels trets característics del moviment escolta, tal com es concreta a la pàgina 5 del nostre Mètode General, amb la doble vessant de ser una metodologia educativa per fer créixer els infants i joves i alhora una concreció dels valors de compromís i d'implicació amb el país.

El context social, cultural polític al nostre país és canviant (augment de la pobresa infantil, crisi de les refugiades, presos polítics, desnonaments, auge de l'extrema dreta, emergència climàtica, atac a la privacitat a través de les noves tecnologies, fake news, etc.) i cal reflexionar sobre com fem evolucionar la nostra acció i servei per fer front a aquesta realitat i no desentendre'ns-en, tal com indica el punt 7 de la Declaració de Principis: "EC no es desentendrà de cap dels aspectes que configuren la societat (economia, política, religió, comunicació, etc), sinó que considerarà la seva anàlisi com a mitjà actiu i bàsic de formació".

Alhora, les valoracions que sovint es fan en el conjunt de l'Associació sobre les activitats de servei i acció són negatives: poques activitats, impacte relatiu, les unitats i agrupaments no ho tenen present, etc. És per això que cal una reflexió sobre els motius i possibles solucions.

D'altra banda, recentment a l'Associació hem tingut diferents projectes de servei a la comunitat (Murga, Memòria històrica, etc.) Ens interessa engegar nous projectes associatius per donar resposta a les necessitats actuals?

En darrer lloc, quan fem accions i serveis a la comunitat, cooperem i generem vincles amb altres agents educatius, socials, polítics, etc. Cal reflexionar sobre quin vincle volem tenir amb aquests agents per fer acció i servei, si cal incrementar la xarxa de relacions i com ens volem relacionar amb aquests.

Per què fem servei i acció?

Fem projectes de servei i acció per la capacitat transformadora d'aquest tipus de projectes. Hi participem per nodrir-nos-en però també per transformar l'entorn. La participació ha de ser inclusiva i transversal, totes ens hem de poder sentir incloses i realitzades i cuidades en totes

les fases del projecte. Tant infants com joves han de tenir un paper protagonista dins la realització d'aquests projectes i han de ser sobiranes d'elles mateixes. Hem de fer projectes de servei i acció ambiciosos pel que fa la perspectiva de gènere.

Com impulsem projectes de servei i acció?

Quines són les principals problemàtiques que fan que els agrupaments no facin servei i acció? Quin suport cal que els equips associatius i l'Estructura donin?

Els projectes de servei i acció són sovint projectes que comporten força esforços a nivell tècnic i pedagògic. És per això que veiem la necessitat d'incloure el servei i acció dins l'itinerari formatiu de l'Associació, ja que hem detectat una forta necessitat formativa. El servei i acció forma part del mètode escolta i del nostre ADN transformador. És per això que veiem la necessitat de seguir formant-nos i millorar tant qualitativament com quantitativa.

A més, hem detectat una necessitat important quant a la difusió dels projectes per tal de que puguin arribar a més persones i d'aquesta manera s'estengui la seva capacitat transformadora.

Què podem fer perquè hi hagi més projectes de Servei i Acció?

Els projectes de servei i acció han de partir dels interessos, necessitats i objectius vitals de totes les participants. És important tenir uns objectius clars i reals per tal de poder dur a terme projectes de servei i acció amb sentit i realment transformadors per als participants i l'entorn. A nivell de suport a les persones participants, apostem per a què els infants i joves que hi participin estiguin i se sentin acompanyats, realitzats i cuidats durant totes les fases del projecte i, a més, han de poder aprendre a establir vincles sans, de confiança i de cures amb la resta del grup. Les famílies i l'entorn també tenen un paper clau en els processos d'aprenentatge i en el desenvolupament del projecte, per tant, valorem que hem de fer una aposta ambiciosa per a que hi participin.

Com ens volem acostar a l'entorn?

Quins tipus de serveis són més interessants/creiem més estratègics implementar? Quines entitats?

Som un agent educatiu molt important a nivell global i tenim capacitat transformadora. Volem ser referenciables a nivell local, social i institucional. Hem detectat la necessitat de relacionar-nos amb altres agents educatius (i no educatius també), per tal de nodrir els nostres projectes, i els impulsats per altres, d'aquesta capacitat i potencialitat transformadora i educativa.

On som ara...

Punts forts

- Pensa global, actua local: formem part del moviment juvenil i educatiu amb més participants del planeta, això ens permet ser un agent transformador d'àmbit global i també local per la nostra participació en els pobles i barris.
- Participació: participem i creem projectes de servei i acció liderats per joves i per a joves amb la finalitat d'aconseguir transformar el nostre entorn. A la vegada ens nodrim dels aprenentatges que sorgeixen d'aquests tipus de projectes. Som un agent polític.
- Logística i suport: formar part d'un moviment educatiu i juvenil a escala mundial i formar part de l'Associació i de l'escoltisme català ens permet gaudir d'una xarxa de suport que garanteix la qualitat pedagògica del nostre moviment.
- Pedagogia: el mètode escolta, la revisió constant de la qualitat pedagògica de la nostra activitat i la formació permanent garanteixen la rellevància pedagògica del moviment i la seva millora qualitativa constant.
- Representació i xarxa: som un agent educatiu molt important a nivell global i tenim capacitat transformadora. Formar part de l'escoltisme català ens permet certa representativitat i referencialitat com a agent educatiu al país. Tot i això, encara tenim molt camí per recórrer.

Punts de millora

- Impacte: fem projectes de servei i acció per la capacitat transformadora d'aquest tipus de projectes. Participem d'aquests projectes per nodrir-nos d'ells però també per transformar l'entorn, i cal repensar l'impacte que volem tenir. El context social, cultural i polític del nostre país és canviant, i hem de reflexionar com volem que sigui la nostra acció per incidir-hi.

- Participació infantil i juvenil: la participació ha de ser inclusiva i transversal, totes ens hem de poder sentir incloses i realitzades i cuidades en totes les fases del projecte. Tant infants com joves han de tenir un paper protagonista dins la realització d'aquests projectes i han de ser sobiranes d'elles mateixes. Hem de fer projectes de servei i acció ambiciosos en la perspectiva de gènere.
- Logística i suport: els projectes de servei i acció són sovint projectes que comporten força esforços a nivell tècnic i pedagògic. Cal repensar els recursos (tant personal contractat com voluntaris, així com documents de suport) per millorar aquest acompanyament, per accions de major qualitat pedagògica i impacte.
- Formació: detectem una forta necessitat formativa. El servei i acció forma part del mètode escolta i del nostre ADN transformador. És per això que veiem la necessitat de seguir formant-nos i millorar tant qualitativa com quantitativament. És per això que veiem la necessitat d'incloure el servei i acció dins l'itinerari formatiu de l'associació.
- Comunicació: cal millorar la difusió dels projectes per tal de referenciar l'entitat i que puguin arribar a més persones i d'aquesta manera s'estengui la capacitat transformadora.
- Pedagogia: l'activitat educativa de l'entitat ha de partir dels interessos, necessitats i objectius vitals de totes les participants. Cal reforçar el paper del Cap com acompanyant, apostem per a què els infants i joves que hi participin es sentin seu el procés d'aprenentatge i se sentin recolzats, realitzats i cuidats durant totes les fases del projecte. Cal lligar el paper de famílies, escola i altre entorn educatiu per posar l'infant al centre.
- Representació i xarxa: som un agent educatiu molt important a nivell global i tenim capacitat transformadora. Volem ser referenciables a nivell local, social i institucional. També hem detectat la necessitat de relacionar-nos amb altres agents educatius (i no educatius també), per tal de nodrir els nostres projectes i projectes impulsats per altres d'aquesta capacitat i potencialitat transformadora i educativa.

... on volem arribar

CENTRALITAT DELS INFANTS I JOVES

El servei i acció ha de partir dels interessos d'infants i joves i adequat als infants en la seva etapa evolutiva. Les unitats petites també han de poder participar-hi.

IMPLICACIÓ

Projectes engrescadors, la temàtica és secundària. Refermar el paper de les caps com acompanyants i posar els infants i joves al centre de l'acció educativa. Per fer això caldrà incidir en l'itinerari formatiu.

ENTORN

El servei i acció està vinculat obligatòriament a l'entorn, ja que tot projecte de servei i acció té una capacitat transformadora dels participants i entorn. Per això és crucial fer un bon retorn i difusió. Millorar l'impacte del nostre projecte associatiu tot referenciant-nos com agent polític, juvenil i educatiu.

INCLUSIVITAT

Els projectes han de ser inclusius. Cal ampliar el perfil dels nostres infants i joves a d'altres entorns socials i culturals del país.

OBJECTIUS

Els objectius del projecte han d'estar presents en totes les fases del projecte. Per a que el projecte tingui sentit ha de tenir uns objectius clars i assumibles.

... on volem arribar

CAPACITAT

Tant la part tècnica com la pedagògica d'un projecte tenen la mateixa rellevància. Hem de ser conscients dels recursos que tenim i saber demanar ajuda quan ho necessitem. Cal repensar l'estructura associativa (tant voluntària com treballadores, com material) perquè doni resposta a les noves necessitats, i respongui a pràctiques més feministes.

GÈNERE

Perspectiva de gènere ambiciosa. Transversalitzar el feminisme i fer canvis tant en la pràctica educativa com organitzativa.

QUALITAT

El treball previ d'un projecte de servei i acció, el context polític i el treball amb infants i joves és crucial per tal de fer projectes de qualitat. Cal referenciar l'entitat, tot participant d'altres entitats, tant a escala de país com local.

Principals reptes del bloc

Després de l'anàlisi del context i la identificació dels reptes de cadascun dels grups de treball es plantegen alguns reptes que són compartits per les tres temàtiques. Inclusivitat, impacte, mètode i posicionament són les línies comunes que podem identificar-hi.

Inclusivitat

Arribar a infants, joves i famílies de perfils socio-culturals més amplis.

Impacte

Prendre el context i les seves necessitats com a punt de partida per a guiar l'acció, on cal posar el focus i de manera coherent, per a l'obtenció d'un impacte social conseqüent.

Mètode

Desenvolupar la vessant pedagògica dels projectes d'intervenció.

Posicionament

Créixer per a esdevenir referent com a entitat tant a nivell local com internacional. Contribuir també a l'expansió de l'escoltisme.

Bloc 3

Eduquem per créixer

Entrem en el tercer bloc, on incidim en l'educació d'infants i joves, la nostra acció educativa -condicionada pel context social i cultural- i les conseqüències i implicacions directes que té en infants i joves.

Les temàtiques que s'aborden en aquest bloc fan referència a l'impacte de la tasca educativa en infants i joves; a com entenem l'apoderament infantil i juvenil com a element bàsic d'una educació transformadora; al paper de les caps com a referents i transmissors de valors; i, per últim, els espais d'aprenentatge on s'abordarà l'espai natural, l'urbà i el virtual i les implicacions, avantatges i dificultats de cadascun d'ells.

Amb aquest bloc s'entoma la base de l'escoltisme: l'educació com a eina de transformació social, per ser persones crítiques, compromeses i amb voluntat de canvi.

3.1. Impacte de la tasca educativa en infants i joves

Dissabte a la tarda, de cap de setmana o de campaments, infants i joves s'impregnen de valors i aprenentatges a partir d'experiències i vivències personals i col·lectives, que els faran créixer com a persones transformant-se íntegrament. Les caps tenim la responsabilitat d'acompanyar a infants i joves en el seu pas per l'escoltisme, que permet la construcció del seu propi desenvolupament.

Però... Tenim realment una gran capacitat transformadora en infants i joves? El seu pas pel cau té poder per incidir en la seva vida diària?

En aquest bloc volem qüestionar i reflexionar sobre perquè i com fem la nostra tasca educativa, el mètode, i quin model de persona volem.

Per què eduquem?

L'educació en el lleure és una eina de transformació social. En aquest sentit, creiem que cal treballar per la construcció de xarxes i col·lectivitats que permetin i fomentin el creixement personal, incloent la recerca de la seva millora i un desenvolupament de les seves aptituds i actituds.

L'educació, tal i com l'entendem des d'Escoltes Catalans, ha de desenvolupar-se des d'un punt de vista alternatiu i que fomenti i potenciï les intel·ligències no normatives. D'altra banda, un element fonamental és la reciprocitat en l'aprenentatge.

Com eduquem? El Mètode Escolta

És important que replantegem el mètode escolta en contingut, vocabulari i format. En aquest sentit, creiem que és necessari actualitzar-lo des d'una perspectiva que tingui en compte tots aquells temes que hem treballat a l'Associació, així com actualitzar els temes que ja apareixen amb un vocabulari que sentim més proper.

Cal fer una interpretació del mètode que tingui en compte diverses coses, com ara la introspecció en unitats petites, treballar la gestió

emocional, l'educació amb perspectiva feminista, fer prevenció d'ASI, el rol de l'acompanyant, l'apoderament infantil, la diversitat i la relació amb l'entorn o els espais.

D'altra banda, creiem que és important (i necessari) donar a conèixer els documents dins dels consells i dels agrupaments. Per això creiem que cal generar noves tècniques i repensar nous formats que serveixin per fomentar-los, fer-los més entenedors i més accessibles per a tothom.

Quin model de persona volem?

En primer lloc hem de redefinir el model de persona que pren com a base Escoltes Catalans. Així doncs, cal desenvolupar aspectes que ara hi tenen poc pes com ara les intel·ligències diverses (emocional, relacional...) i sobretot el fet d'entendre la persona com a part d'un grup.

En qualsevol cas, el model de persona pel que volem treballar es basa en l'esperit crític i la coherència entre allò que es fa i allò que es defensa. No podem oblidar que som educadores, referents i les conseqüències que se'n deriven.

Cal defensar la iniciativa i la proactivitat, el respecte per l'entorn natural i social i valors com la tolerància, l'empatia i l'autoconsciència dels propis privilegis com a elements fonamentals del model de persona que hem de defensar.

On som ara...

Punts forts

- Eina de transformació social que ens aporta creixement personal.
- L'educació en l'escoltisme és alternativa i genera una reciprocitat en l'aprenentatge a través de la pedagogia de l'acció.

Punts de millora

- Entendre el mètode i el model de persona des de la diversitat, entenent i treballant perquè tothom hi tingui cabuda. I donar-los a conèixer en el sí dels consells.

... on volem arribar

ACTUALITZAR EL MÈTODE

Volem tenir un mètode accessible, útil i entenedor. A més volem que el contingut tingui coherència amb la realitat actual i un vocabulari amb el que ens sentim còmodes.

REDEFINIR EL MODEL DE PERSONA

Cal redefinir el model de persona que tenim a Escoltes Catalans, sobretot pel que fa a entendre més a la persona com a part d'un grup, intel·ligència emocional, relacional, etc.

3.2. Apoderament infantil i juvenil

L'escoltisme busca, a través de l'educació, la transformació social. Aquesta, només s'esdevé quan les persones són autònomes, crítiques i se senten capaces d'incidir en la seva vida i el seu entorn. És per això que educar per l'apoderament infantil i juvenil és essencial i està vinculat amb els principis escoltes de Participació activa en la vida col·lectiva i del desenvolupament de la capacitat crítica de l'individu⁸.

Vivim en una societat adultcentrista, on la veu de l'infant i jove és relegada a l'últim calaix, no ocupen un lloc rellevant i quan es té compte, sovint la participació que es dona és simbòlica i supèrflua. És per això que l'apoderament en infants i joves encara és més important.

L'escoltisme dona una oportunitat a infants i joves a aprendre a participar. El cau és un espai on poden tenir una participació real, i ser subjectes actius, que prenen decisions, les tiren endavant i en reben els resultats. Esdevenim una escola de participació. Millorar-la, i fer que cada vegada siguin més i més participants de tot allò que els toca, farà que l'apoderament sigui una realitat. És així, com podem fer front a l'adultcentrisme.

Què entenem per apoderament infantil i juvenil?

L'apoderament és el procés que incrementa les possibilitats que una persona pugui decidir i actuar de manera conseqüent en tot allò que afecta a la seva vida i en la del col·lectiu en el qual en forma part.

Està estretament lligada a la participació infantil i juvenil i no podríem entendre l'un sense l'altre. Quan participes t'apoderes, i per participar necessites sentir-te capaç de fer-ho, apoderat.

Participar significa assumir responsabilitat, prendre decisions i executar-les; a mesura que fem això, som capaces de FER, PENSAR i SER; i per tant ens apoderem. La participació no es podrà donar si infants i joves no se senten apoderats. Alhora, perquè esdevingui un apoderament real, és necessari rebre els efectes de la pròpia participació.

⁸ Tal i com es recull, respectivament, a l'Objectiu 8è del Dossier Verd i al punt 9è de la Declaració de Principis d'Escoltes Catalans.

Per què hi apostem?

Les persones apoderades gaudeixen d'una capacitat transformadora en la societat. Són crítiques, autònomes, compromeses, participatives, amb capacitat de decisió...

Treballem per un poderament que vagi més enllà de les capacitats individuals. Volem que el desenvolupament d'aquestes afecti en com gestiona la seva vida, present i futura, però també en consciència de la realitat on viu, i per tant en com s'implica amb el seu grup d'iguals i amb la resta de societat.

L'èxit de la nostra tasca, l'assolim quan aquest poderament no es dona només en l'àmbit del cau sinó que s'estén en el temps, i en altres espais (escola, família, relacions personals, extraescolars...)

Les persones apoderades tenen una gran capacitat transformadora, en el seu creixement personal, en les persones que tenen al seu voltant i en el col·lectiu; és per això que com a escoltes, cal que seguim treballant per aconseguir-ho.

Què hi oferim, com a Escoltes Catalans?

L'escoltisme com a moviment educatiu juvenil és apoderador en tant que ofereix un espai a l'infant i al jove on responsabilitzar-se, decidir i veure l'impacte de les seves decisions. Així doncs, se sent capaç de fer en un entorn còmode i segur.

El mètode escolta parteix de la base que la participació és essencial, i genera tota una estructura d'eines entenenent que són els infants qui se situen al centre, són els protagonistes. L'escoltisme a casa nostra, és un espai ocupat per a joves, i aquest element és especialment rellevant. La proximitat, el vincle i la poca diferència d'edat entre infants, joves i caps ofereix, una oportunitat única en l'esfera relacional i d'aprenentatge. I a més realitzem la nostra tasca educativa en grups d'iguals i intergeneracionals, on el procés d'aprenentatge i poderament és més natural i fàcil, i alhora sempre bidireccional.

A més podem trobar altres elements del nostre mètode escolta i/o valors, com el treball en petit grup, la pedagogia de l'acció, la promoció de l'autonomia individual i de la unitat, el compromís, la responsabilització de les seves decisions que faciliten la participació i posem en pràctica l'aprendre fent.

A més, un escoltisme arrelat al seu entorn i que s'implica, dona l'oportunitat a infants i joves a implicar-se en el seu entorn més pròxim (unitat, agrupament, entitats locals...) i s'apoderen i ho traslladen en diferents àmbits de la seva vida, i veuen que actuar en el seu entorn és possible i, a més, una responsabilitat.

Com ho fem?

Com volem que sigui la participació d'infants i joves a l'agrupament? L'apoderament infantil i juvenil només pot assolir-se des d'una participació equitativa, inclusiva i respectuosa. El rol de les caps és essencial per poder generar aquests espais, moments i processos que permetin la participació i apoderament de l'infant. Les caps exerceixen un rol d'acompanyant i guia i, per tant, és vital la revisió constant de la posició i rol que ocupen.

Volem que infants cada vegada participin més i millor, s'impliquin en el seu entorn i tinguin l'autonomia per decidir com volen participar del projecte. Entenem que els infants i joves participen en aquells espais que comparteixen, entenen el seu sentit i transcendència. Participar d'espais que no comprenen, comparteixen, entenen ni reben feedback directe es converteix en un procés de participació simbòlica.

Per tot això, és necessari garantir un entorn segur, de confiança i còmode. A més a més, es requereix un aprenentatge per part de caps i infants. Necessitem desprendre'ns de limitacions autoimposades, i aprendre a confiar, delegar, etc.

Què necessitem?

És imprescindible que els infants comprenguin, comparteixin i entenguin els espais on participen per tal que l'apoderament sigui real. D'altra banda, les caps han de cultivar la seva consciència educativa, tenint clar el seu paper, posant els infants al centre, oferint espais, moments i processos on les infants puguin apoderar-se. Igualment, serà necessari teixir aliances amb les famílies i compartir tot el procés.

És de vital importància tenir un mètode clar, adaptat al context actual i de fàcil aplicabilitat. Cal, també, apropar als agrupaments els recursos, eines i formacions necessàries perquè tot el procés és materialitzi, multipliqui i es traslladi en altres esferes de la vida dels infants i joves.

On som ara...

Punts forts

- Participació i apoderament: són dos conceptes que s'interrelacionen. Apoderament té com a resultat persones autònomes i crítiques (capacitat transformadora que tenen les persones apoderades).
- Espai alternatiu: l'escoltisme representa un espai alternatiu a l'educació formal on els infants estan més motivats, participen més.
- Efectes de l'apoderament: es trasllada l'apoderament posat en pràctica al cau a altres àmbits de la vida.
- Proximitat: els caps tenen un paper d'acompanyants des d'un punt més proper, i en ser una entitat petita, les persones d'agrupaments se senten properes als responsables associatius.

Punts de millora

- Eines i formació: necessitat de formació i eines que permetin a les caps crear espais d'apoderament per a infants i joves.
- Desconeixement i descontextualització: els infants desconeixen on estan participant (desconeixen l'Associació).
- Poder adult: el poder adult segueix present en el sí de l'Associació i el conjunt dels Agrupaments.

... on volem arribar

FOMENTAR LA PARTICIPACIÓ

Cal fomentar una participació equitativa i que respecti totes les formes de participació.

Cal crear estratègies perquè els infants i joves puguin participar de diferents maneres.

FORMACIONS I EINES QUE FACILITIN L'APODERAMENT INFANTIL I JUVENIL

És imprescindible generar formacions i dotar d'eines a les caps per tal que puguin facilitar el procés d'apoderament dels infants i joves.

FER EXTENSIU L'APODERAMENT A ALTRES ÀMBITS DE LA VIDA

Cal que l'apoderament es traslladi a altres àmbits de la seva vida, i que no es limiti només a l'espai del cau.

VINCULAR LA PARTICIPACIÓ I L'APODERAMENT

És necessari fomentar processos de decisió més participatius. Fer que la participació sigui activa, còmode, inclusiva, igual i respectuosa entre d'altres.

3.3. Paper de les caps

Som educadores?

Com acompanyants d'infants i joves d'aquesta associació, el nostre objectiu és vetllar pel seu creixement i aprenentatge. Per això hem de tenir molt clar el nostre paper com educadores i ser conscients de la qualitat de la nostra tasca.

Som coherents amb les nostres accions? Estem exercint poder adult? Garantim la qualitat dels relleus? Seguim aprenent per millorar la nostra tasca?

Acompanyament

Hem de treballar per tal de no veure la nostra tasca diferenciada de la de les escoles, per tal de poder abordar de manera conjunta els diferents tipus d'educació de manera transversal, aprofitant els punts forts de cadascuna d'elles i sense interferències.

Cal també assumir la no dependència de l'infant cap a l'acompanyant i no castigar la manca de motivació de l'infant sinó respectar-la i actuar-hi en relació. En aquest sentit, s'han d'entendre les necessitats de l'infant en la relació d'acompanyament i posar-les al centre.

De la mateixa manera, des dels caus s'ha de promoure activament que infants i joves provinents d'altres cercles socials s'hi trobin acollides per tal d'afavorir la inclusió i treballar per a la cohesió social.

D'altra banda, també és important que siguem capaces de tenir en compte els espais de cura i, en qualsevol cas, utilitzar-los de manera molt més freqüent.

Acció pedagògica

Com comentàvem en el punt anterior, hem de ser conseqüents amb els valors que ensenyem.

D'altra banda, existeix una clara falta de visibilitat dels recursos i una

manca de voluntat i motivació, també, d'alguns caps per formar-se. Hem de ser conscients del nostre rol de referencialitat respecte infants i joves i ser exemples.

La humilitat ha de ser un pilar bàsic de l'acció pedagògica, i en aquest sentit hem de ser transparents en relació als nostres errors i conscienciar els infants que les caps també són humanes.

Per últim, cal que assumim que l'aprenentatge és mutu i bidireccional i basat en l'horitzontalitat en les relacions cap-infant.

On som ara...

Punts forts

- Referents: som un referent de l'escoltisme i l'educació en el lleure a Catalunya. El model d'Escoltes Catalans és un model crític amb la societat que l'envolta i que serveix de mirall de la resta.
- Cohesió social: seguim treballant perquè l'entitat es constitueixi com un agent real de cohesió i integració social, i apostem recursos i esforços per tal de fer-ho possible. Amb caps compromeses amb projectes de cooperació locals i internacionals que ens permeten portar el nostre projecte a l'exterior.
- Constant canvi: som una entitat jove que avança alhora que la societat en la que treballa i que constantment es troba en procés de renovació, tant de persones com de pensaments i idees, lluitant cada dia per ser més properes a les diverses realitats que ens envolten.
- Adultcentrisme: com a caps i referents intentem trencar amb el poder que tenim davant d'infants i joves, fomentant les fórmules horitzontals i democràtiques, fent-los participants de les decisions que els afecten.
- Estem associades, som més fortes: no podem obviar ni deixar de banda la idea que l'Associació la fem totes, infants, joves, famílies, caps i equips. Per això cal seguir treballant per a la visibilització de la tasca d'unes i altres.

Punts de millora

- Centralisme: som una associació, malgrat els esforços per no ser-ho, centralitzada.
- Abast limitat: no arribem a una gran part de la població.
- Rellius: ens trobem en constant canvi de les persones que participen de l'associació i no tenim un pla de relleu estable.
- Formació: ens cal més formació específica sobre els diferents temes que treballem durant el curs.

... on volem arribar

ARRIBAR MÉS ENLLÀ

Cal que arribem a més part de la societat i tenir més reconeixement per part d'aquesta.

ARRELAMENT

Cal marcar unes línies polítiques i pedagògiques molt més arrelades a la societat actual (sense oblidar el mètode).

TRANSFORMACIÓ SOCIAL

Cal que esdevinguem impulsors del canvi social, a través de la nostra tasca educativa.

COHESIÓ SOCIAL

Escoltes Catalans ha d'esdevenir un agent actiu en l'objectiu d'assolir la cohesió social.

3.4. Espais d'aprenentatge

Sovint ocupem els espais per fer la nostra tasca educativa per inèrcia. Cal que posem els espais que fem servir i com ens hi relacionem al mateix nivell d'importància que els altres elements de l'educació als agrupaments (com ara el rol dels caps).

Estem davant d'un procés de desnaturalització del nostre dia a dia, no sabem com respondre davant de les noves tecnologies i ens manquen referents discursius que ens guiïn com a associació. Cal donar resposta a tots aquests reptes que plantejem com a associació.

Espai urbà

Cal que el moviment escolta reflexioni sobre com entenem l'espai urbà, identificant-ne les potencialitats que té, i abandonant la construcció de les mancances que ens aporten. En aquest sentit, hauríem de treballar per definir què vol dir fer escoltisme a l'espai urbà.

Com a Associació hauríem de respondre com es fa l'espai urbà més còmode i adaptable per a totes, i que els infants puguin fer-lo seu, així com donar suport a la creació de projectes d'impacte en l'entorn urbà.

Cal promoure també l'adaptació de l'espai urbà per a que respongui a les necessitats dels infants (com a vetlladors dels drets dels infants poder fer d'altaveu de la seva veu) i treballar pel reconeixement, per part de les institucions, de l'educació en el lleure com actor que fa les seves activitats a les ciutats o pobles.

Escoltes Catalans hem de tenir una línia discursiva de la defensa de l'espai públic perquè és el lloc on succeeix la nostra activitat (més enllà de si tenim local o no) i promocionar que els agrupaments treballin en xarxa i a participar en la vida associativa del seu entorn, involucrant-se en lluites properes, tal com recullen els objectius 7 i 8 del Dossier Verd.

Hem d'aprofundir, de la mateixa manera, en les actuacions pedagògiques de cara a l'espai urbà per visibilitzar la nostra tasca pedagògica (dins i fora dels espais de cau).

Per últim, cal tenir la capacitat de tractar sostenibilitat, petjada ecològica i crisi climàtica, no només en un espai natural, sinó que també dins l'entorn dels espais urbans.

Espai natural

En primer lloc, de forma coherent amb l'Objectiu 9è del Dossier Verd de ser conscients que la natura és font de vida, i que cal estimar-la i protegir-la, hem de tenir un discurs i posicionament envers la sostenibilitat i donar-li la importància que cal. En aquesta línia, hem de crear recursos envers la sostenibilitat i donar-li fàcil accés als agrupaments.

És imprescindible també tenir cura de l'entorn i ser més conscients de la petjada que suposem així com facilitar eines per poder continuar anant a la natura seguint els protocols actuals.

Com a caps cal també que replantegem les activitats i per què treballem la natura a nivell pedagògic i que es donin recursos i suport facilitant aquesta tasca als agrupaments.

Cal aprofitar els espais de natura quan hi som per realitzar activitats de introspecció.

Donar a conèixer i fer descoberta de l'entorn natural (recursos, com fem que arribin als agrupaments?).

Hem de replantejar per què anem a la natura i als espais naturals (respectar-los?, conservar-los?, quin impacte generem?, fem alguna cosa per millorar-lo?). Cal facilitar-nos eines i recursos respecte els parcs naturals i el transport d'aquests.

En darrer lloc cal que generem i tinguem eines de consulta i informació sobre temes com escalada o activitats de risc a la natura.

Espai virtual

L'espai virtual té un gran potencial en tant que té un ventall d'eines. Tanmateix, no estem acostumades a utilitzar-lo i necessitem formació en aquest àmbit.

Si bé és cert que fa possible la participació de les persones a distància i que és molt usat en el dia a dia (per exemple, amb les xarxes socials), no és accessible per a tothom.

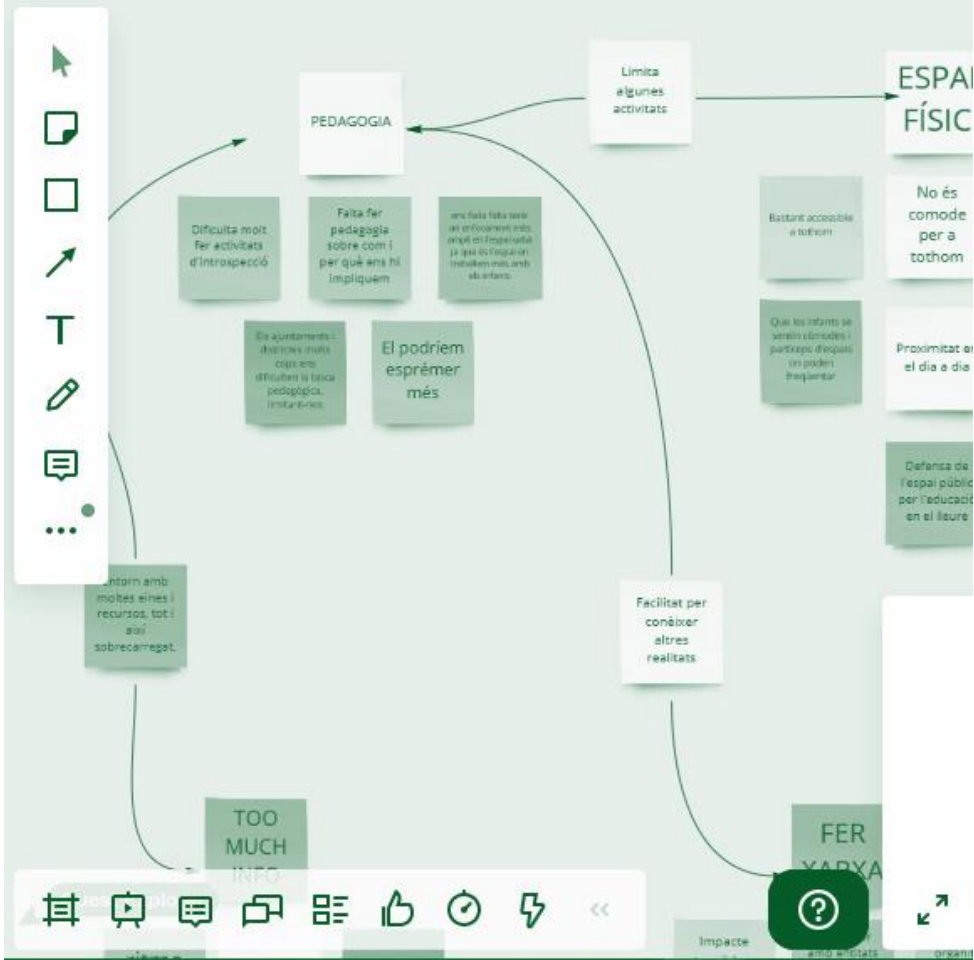
Escoltes Catalans ha de dotar els agrupaments d'eines i recursos per facilitar la participació en aquest espai. De la mateixa manera, els caus haurien de valorar l'impacte que generen a les xarxes socials (tant a nivell comunicatiu i de discurs com a nivell de valors i metodologia escolta).

Cal també que creem unes pautes per la relació cap-infant a les xarxes socials.

Resulta del tot imprescindible que Escoltes Catalans doni suport i/o fomenti l'accés a eines digitals a infants i joves en situació de vulnerabilitat (i vincular així el treball en xarxa i la cohesió social).

En darrer terme no podem oblidar-nos de la importància de treballar l'esperit crític als espais virtuals (tenint molt present l'ús de les xarxes socials, la desinformació, la manipulació...).

ESPÀI URBÀ

On som ara...

Punts forts

- Proximitat a la natura: com a escoltes, hem mantingut les activitats a la muntanya i espais naturals, que s'han mantingut com a llocs importants per les nostres activitats. En general anem a l'espai natural perquè el veiem com a un lloc bo per la nostra activitat, és a dir, hi ha certa intencionalitat a l'hora de relacionar-nos-hi.
- Som presents a l'espai urbà: estem realitzant molts projectes a l'espai urbà (APS, xarxa local,...), tot i que potser ens falta ser-ne conscients. Estem presents a l'espai urbà.
- Mirada pedagògica: intentem mirar sempre des d'un prisma pedagògic tot el que fem i per tant, molts cops el primer que ens surt a la hora de relacionar-nos amb els diferents espais és buscar la vessant pedagògica.
- Adaptació a la virtualitat: malgrat que no ha sigut per voluntat pròpia, com a escoltes no hem parat l'activitat durant la situació de pandèmia i ens hem introduït i adaptat molt en l'espai virtual (caus virtuals, eines virtuals, xxss...).

Punts de millora

- Escoltisme urbà: no tenim una definició clara de què vol dir per EC fer escoltisme urbà, i cal reflexionar-hi. Cal també promoure l'adaptació de l'espai urbà perquè respongui a les necessitats del lleure a l'espai públic (tant en el sentit de les nostres activitats, com a fer que la ciutat sigui un lloc segur pels infants i joves).
- Sostenibilitat i ecologia: cal fer una revisió interna enfocada a com estem educant en la sostenibilitat i la cura de l'entorn (posicionaments, discurs, educació ambiental,...). Manca de recursos i eines envers la sostenibilitat i l'ecologia, la descoberta de l'entorn natural i la facilitat d'accés a aquest.
- Espai virtual: ens falta generar discurs i com fem pedagogia amb l'espai virtual (valors que transmetem,...)
- Espai com a instrument: hem de tenir en compte l'espai a on succeeixen els aprenentatges del nostre projecte educatiu com a "instrument" que ens ajudi a les nostres activitats, aquesta visió no hi és prou present en el dia a dia dels nostres agrupaments

... on volem arribar

DEFINIR ESPAI I ESCOLTISME URBÀ

Reflexionar i treballar per definir què entenem com a espai urbà (potencialitats,...) i què vol dir fer escoltisme urbà.

CREAR PROJECTES D'IMPACTE I TREBALL EN XARXA EN L'ENTORN LOCAL

Impulsar i donar suport a la creació de projectes d'impacte i treball en xarxa en l'entorn local dels agrupaments, així com aprofundir en les actuacions pedagògiques de cara a l'espai urbà per visibilitzar la nostra tasca pedagògica.

PROMOURE L'ADAPTACIÓ DE L'ESPAI URBÀ

Promoure l'adaptació de l'espai urbà per tal que respongui a les necessitats, tant dels nostres infants i joves com de la nostra tasca educativa en sí. Escoltes Catalans hauríem de tenir una línia discursiva de la defensa de l'espai públic perquè és el lloc a on succeeix la major part de la nostra activitat.

GENERAR DISCURS EN SOSTENIBILITAT I ECOLOGISME

Tenir un discurs i posicionament envers la sostenibilitat i l'ecologisme i donar-li la importància que cal que tingui.

... on volem arribar

CREAR RECURSOS SOBRE SOSTENIBILITAT I ESPAI NATURAL

Crear recursos envers la sostenibilitat, i la descoberta i relació amb l'espai natural (potenciar l'educació ambiental), per poder replantejar el perquè anem a la natura i si les activitats que hi fem tenen sentit. I garantir que els agrupaments ho coneguin i tinguin fàcil accés.

GARANTIR L'ACCÉS DELS AGRUPAMENTS ALS ESPAIS NATURALS

Facilitar i garantir l'accés dels agrupament als espais naturals, donant recursos més a nivell tècnic (transport, accés a parcs naturals, eines de consulta i informació sobre activitats de "risc", mapes, ...).

FOMENTAR LA PEDAGOGIA AL VOLTANT DE L'ESPAI VIRTUAL

Treballar i donar eines per fomentar la pedagogia al voltant de l'espai virtual, tant a nivell comunicatiu/discursiu, com a nivell de valors i metodologia escolta.

ERRADICAR LA BRETXA DIGITAL

Donar suport i/o garantir l'accés a eines digitals a infants i joves en situació de vulnerabilitat (vinculació treball en xarxa i cohesió social).

Principals reptes del bloc

Després de l'anàlisi del context i la identificació dels reptes de cadascun dels grups de treball es plantegen alguns reptes que són compartits per les tres temàtiques.

En aquest bloc, els reptes comuns s'articulen principalment a través de dues qüestions: el replantejament del mètode i del model de persona.

Replantejament del mètode

Hem de fer més explícit l'apoderament infantil i juvenil i traslladar-lo a altres aspectes de la vida. Hem d'educar des de l'aprenentatge continu per posar infants i joves al centre des de la humilitat.

Cal tenir present que ens caldran noves eines i formació per tal de construir el mètode, i caldrà fer-ho amb processos més participatius i en què infants i joves puguin prendre-hi part.

Model de persona

Cal redefinir el model de persona que defensem Escoltes Catalans, actualitzant-nos i adaptant-lo als valors que defensem (que es redefeixen així com ho fa el context social i cultural).

Hem d'entendre que l'etapa de cap és una etapa educativa més i caldrà treballar per construir persones crítiques i amb més discurs (com ara en l'àmbit de la sostenibilitat).

Bloc 4

Associades per generar impacte

Amb aquest quart bloc fem referència a allò pel qual ens associem: tenim l'objectiu de generar impacte en el nostre entorn i educar per la transformació social. També l'enfoquem a revisar com ens organitzem per donar resposta a la realitat associativa.

Per assolir aquests objectius, treballem a través de la democràcia interna i la participació associativa, del paper de l'escoltisme en la comunitat educativa, d'entendre l'escoltisme com a element de cohesió social i de les lluites compartides.

4.1. Democràcia interna i participació associativa

En aquest bloc es recullen les reflexions que contribueixen a la definició de les línies ideològiques en les que s'haurà de basar la construcció de l'estructura, l'organització i el model participatiu dels pròxims anys.

És important tenir en compte que l'estructura i organització associativa són eines que ens permeten l'assoliment de les altres apostes ideològiques que fem com a Associació. És per això que ens serà necessària una prèvia definició ferma de la resta de blocs per adaptar el funcionament intern perquè doni resposta als objectius. Tot i això, es poden anar treballant molts aspectes de forma simultània.

Per fer aquest treball, partim d'un anàlisi previ sobre l'estat actual de l'associació i la seva estructura organitzativa (definida als Estatuts), respecte les temàtiques de treball, la qual cosa ens ha permès enfocar el treball intern posterior.

Els debats, doncs, s'han centrat en abordar aspectes clau de la democràcia interna i la participació com són: la presa de decisions, el traspàs d'informació i transparència, la governança, els mecanismes de control, la decisió sobre la direcció política, el projecte compartit i la cohesió de l'entitat, la implicació i la participació activa de totes les persones membres o com afecten la democràcia i la participació associativa en l'organització territorial i el creixement, entre d'altres.

Així, a l'hora de prioritzar les línies ideològiques respecte la democràcia interna i la participació, vam tenir en compte les limitacions amb què ens podem trobar, per prendre decisions que es poguessin materialitzar.

Democràcia interna

Principis

Entenem que hi ha uns principis que han de guiar tota la nostra organització interna. D'una banda, hem de treballar per potenciar l'horitzontalitat i garantir la proximitat de la Junta Permanent, de la Junta General i dels equips amb els agrupaments.

Hem d'aprofundir en la transparència per assolir nivells més elevats de confiança. De la mateixa manera, s'han d'acordar prèviament els graus de poder i la responsabilitat.

La governança ha de ser coherent amb els valors que defensem i els agrupaments han de tenir una incidència contínua en aquesta. Així mateix, s'ha de poder donar una accessibilitat oberta als càrrecs.

Presa de decisions i lideratge

Els agrupaments s'han de veure reflectits en la presa de decisions i el lideratge que exerceix la Junta Permanent i la Junta General.

Així mateix, es valora la necessitat de potenciar el desenvolupament d'espais de participació infantil i juvenil per a les unitats, en consonància a la horitzontalitat en la presa de decisions.

Hem de generar espais de decisió explícitament vinculants, així com posar en valor les propostes dels agrupaments. Aquests espais han de ser més reals, més efectius, més participatius i més atractius. En aquesta línia, la incidència dels agrupaments en decisions associatives s'ha de donar de forma continuada i adaptar-se al dia a dia tant de l'Agrupament com de l'Associació.

Representativitat

L'Àmbit de Vegueries ha de ser representant dels interessos dels agrupaments. Així mateix, s'ha de treballar per augmentar el sentiment de representativitat dels agrupaments per part de la Junta Permanent.

Hem de potenciar que hi hagi una participació directa o indirecta, d'infants i joves a l'Associació i fer més accessible l'expressió d'opinions i idees per part seva.

Capacitat de control

És imprescindible repensar les votacions de l'Assemblea perquè tinguin una importància real. Cal donar sentit als vots a memòries i programes i repensar el sistema de votacions que permeti votar no només continguts, sinó també la feina feta o mostrar el desacord. Tot plegat s'ha de poder separar del contingut dels Programes.

És important també que el conjunt de les membres d'Escoltes Catalans coneguin què fa cada càrrec, equip i junta i decidir col·lectivament quina

responsabilitat i poder han de tenir. Seguint aquesta línia, s'han de repensar els punts de control existents durant l'any i, si cal, afegir-ne. Per a tal efecte, es poden aprofitar els fòrums associatius existents.

S'ha de garantir, d'altra banda, l'accés a les actes de les reunions de l'Associació així com als objectius de treball dels equips i les comissions.

Transparència / accés a la informació

Cal fer els documents més inclusius i accessibles. Així, cal generar mecanismes per transmetre amb facilitat la informació. Cal garantir l'accés als comptes i a les despeses amb un format explícit i entenedor.

Considerem que la relació entre transparència i confiança és clau i no podem obviar-la. Si potenciem la transparència interna, podrem generar sinergies de proximitat i confiança per part dels agrupaments sobre la gestió que s'està duent a terme.

Vies de comunicació

S'han de facilitar i reforçar les vies i els canals de comunicació, així com potenciar la pàgina web com a eina de comunicació entre agrupaments i equips associatius.

Elecció de càrrecs i òrgans de responsabilitat

Escoltes Catalans s'ha de replantejar el model d'entrada als càrrecs. Aquest replantejament ha d'anar orientat a explicar les funcions dels mateixos, quines habilitats s'hi poden potenciar i què es cerca. Així, s'ha de pactar prèviament i de forma conjunta, què serà necessari per ostentar cada càrrec.

Els processos han de ser oberts i democràtics i cal que es diversifiquin els càrrecs procurant una alternança d'agrupaments. De la mateixa manera, s'ha de treballar en mecanismes de relleu on hi pugui entrar tothom que hi vulgui.

En darrer terme també és important que hi hagi mecanismes clars de denúncia d'actituds no adients de càrrecs que s'ostenten.

Estructura i organigrama

Cal que l'Associació redefineixi l'organigrama d'acord al principi de transparència i establint les responsabilitats, els límits i els poders de

manera clara i comprensible. Així aplicarem un organigrama que reflecteixi els nostres principis.

En aquesta línia, hem de treballar per tal d'enfortir el poder de decisió de les Vegueries, tot replantejant el rol de les Reunions de Vegueries i reforçant-les com a espai de debat i de presa de decisions.

Cures

Hem de posar les tasques reproductives al mateix nivell que les productives. En molts dels reptes que plantejàvem, inclús en el propi Vè Congrés, ens centràvem en la cerca de la màxima eficiència i productivitat, i convé mirar els reptes des d'una visió reproductiva.

Participació associativa

Hem de concebre el compromís i l'accessibilitat com a pilars fonamentals de la participació associativa de qualitat. De la mateixa manera, entenem la participació com a eina per poder prendre decisions, per tenir un paper actiu a la societat.

Si bé no és necessari estar associades per participar activament de la societat, sí que és en aquesta situació quan es genera un impacte més fort al nostre entorn. Tot i així, entenem l'escoltisme com una escola de participació, i esperem que les persones que hi tenim un contacte, estiguem compromeses i siguem responsables actives del que passa al nostre entorn. Això només pot voler dir participació i implicació, dins i fora l'escoltisme.

D'altra banda, hem de trencar amb les barreres generades per les agressions dels eixos de privilegi que impedeixen la participació de moltes persones al nostre projecte.

Qui participa?

Com dèiem anteriorment, hem de fomentar la participació infantil i juvenil. Cal, també, arribar a més perfils de joves i ser presents en altres sectors de la societat, adaptant l'escoltisme a la realitat de cada entorn.

On i com és la participació interna?

Hem de flexibilitzar l'organització i permetre canvis estructurals en el si de l'Associació, repensant l'actual model de participació. Hem de

visibilitzar i valorar, també, els espais de presa de decisions que existeixen, i utilitzar-los com a tal.

És important que garantim una participació més atractiva i inclusiva, cuidant-nos i evitant saturar-nos. Els espais de participació han de ser útils, pràctics, accessibles a nivell de mobilitat i adaptats al calendari dels agrupaments. Hem de posar sobre la taula què volem i què estem disposades a fer/donar, tenint en compte el temps i el desgast.

Per garantir una participació de qualitat, i no deixar de banda les cures, és necessari també fer un bon relleu a les noves membres.

Hem de millorar la cohesió de l'Associació, tot repensant i reforçant les trobades de caps i de branques.

És important clarificar els objectius i reptes associatius, de manera més continuada i no només a l'Assemblea General Ordinària (AGO). En relació a aquesta Assamblea, és important també replantejar-ne el funcionament, així com millorar-ne els mecanismes de participació, intervenció, propostes i esmenes. En aquest sentit, cal apostar per un model més assembleari, on es pugui garantir el debat de qualitat i els canvis d'opinió, així com incrementar la incidència dels agrupaments en la creació dels programes.

Per tal de garantir una bona participació per part dels agrupaments, cal que tinguin informació prèvia per poder prendre les decisions que siguin vinculants, així com poder accedir a la feina feta prèviament pels equips sobre la temàtica a discutir.

Participació dels Agrupaments

Cal adaptar les eines de participació a les necessitats dels agrupaments, i que aquests entenguin l'Associació com a espai de projecte i d'inquietuds compartides.

En aquest sentit, és important fomentar la motivació i trobar el sentit a participar en les trobades associatives. Cal també fer una xarxa més sòlida entre els agrupaments, aprofitant els espais existents. I, de la mateixa manera, hem de garantir que l'Associació cobreix les necessitats dels agrupaments.

On i com es participa de forma externa?

L'escoltisme ha de participar en projectes de justícia social fora del lleure i estendre la xarxa de participació actual. Cal també eliminar prejudicis cap a les joves i posar-nos en valor dins la comunitat educativa, participant d'espais on actualment no hi som presents, però té sentit que hi siguem.

Hem de treballar pel reconeixement del voluntariat juvenil com una forma de participació social importantíssima i potenciar que l'escoltisme doni eines per fomentar determinats valors a altres espais de participació juvenil. Hem d'assolir la referencialitat en aquest àmbit i visibilitzar l'Associació cap a l'exterior.

On som ara...

Punts forts

- Solidesa: som una entitat que hem treballat intensament la democràcia interna i la participació associativa.
- Horitzontalitat: som una associació acostumada a participar, que aposta per fer-ho tot de forma participada i tenir en compte l'opinió dels seus membres: caps dels agrupaments, membres dels equips associatius i de la Junta.

Punts de millora

- Fan falta relleus de qualitat i acompanyament en aquest procés.
- El tipus de participació actual no respon a les necessitats dels agrupaments i es viu com a poc atractiva.
- Hi ha una manca de cohesió associativa i de confiança entre agrupaments i equips associatius.
- Falta consciència de la responsabilitat que implica estar associades.

... on volem arribar

REVISIÓ DE MECANISMES

Cal revisar els mecanismes de presa de decisions i lideratges.

REPRESENTATIVITAT I CONTROL

Cal augmentar la capacitat de control per part dels agrupaments, així com millorar la transparència i l'accés a la informació per arribar a la màxima confiança entre agrupaments i òrgans de govern.

COMUNICACIÓ

Cal reforçar les vies de comunicació interna.

DEMOCRATITZACIÓ DE L'ESTRUCTURA

Cal democratitzar l'elecció de càrrecs i dels òrgans de responsabilitat. Igualment, és necessari redefinir l'estructura i l'organigrama de l'Associació perquè respongui als reptes plantejats.

CURES

És imprescindible que les cures siguin presents de manera transversal en la reformulació dels reptes de l'Associació.

4.2. Paper de l'escoltisme en la comunitat educativa

La comunitat educativa està formada per persones, grups, entitats i serveis que estan implicats en la tasca educativa i que aporten diferents tipus d'aprenentatge en un entorn concret.

L'escoltisme té un paper propi com a agent educatiu, això implica que forma part de la comunitat educativa. Cal que ens plantejem i definim el rol que tenim dins d'aquesta i com som reconeguts, ja que seran elements essencials per establir les relacions amb la resta d'agents: famílies, escoles, administració, caus o esplais.

És imprescindible que ens plantejem com hem de treballar en l'àmbit local per generar una xarxa educativa potent, on l'infant estigui al centre, entenent l'acció educativa des d'una perspectiva global que compti amb tots els agents, no només els de l'educació formal. Com a Associació, cal que tinguem clar com ens referenciem com a agent educatiu.

Quina relació volem tenir amb les famílies?

Hem de tenir les famílies més presents i properes augmentant i millorant la comunicació amb elles, i facilitant la participació i el treball conjunt en el dia a dia de les activitats amb les unitats i que elles tinguin també el seu lloc a l'agrupament.

Cal dotar de recursos a les famílies per tal que, des de casa, puguin seguir acompanyant en la mateixa línia del que fem a l'agrupament. Busquem, doncs, la continuïtat en tot allò que es treballa i s'aprèn al cau.

Quina relació volem tenir amb les escoles i instituts?

L'escola/ institut i l'agrupament han de ser agents educatius complementaris, malgrat existeix una manca de reconeixement de la tasca educativa que fem als agrupaments.

Tenint en compte que l'objectiu de l'educació global dels infants i joves cal que hi hagi una comunicació fluïda i bidireccional entre els centres educatius i l'agrupament. Això també ens permetrà compartir recursos i experiències.

Des de l'escoltisme tenim una metodologia única i per això és important que formem part de la Comunitat Educativa. En aquest sentit, volem donar a conèixer i fer extensiu el nostre mètode a la resta d'agents.

En definitiva, la relació amb els centres educatius ha de caminar cap a l'horitzontalitat.

Quina aposta volem fer en clau local amb la Comunitat Educativa?

És important augmentar i millorar la relació i comunicació amb els agents educatius de l'entorn de l'agrupament i donar a conèixer el mètode escolta i el nostre projecte a la resta d'agents.

Hem de cercar el reconeixement mutu entre els diferents agents educatius locals i fer activitats compartides amb aquests.

També hem de treballar per tal que els espais exclusivament escolars (on participen només representats de les escoles i de l'administració) passin a ser espais educatius incloent altres agents educatius de l'entorn i que deixin de ser només per a l'educació formal. El nostre paper haurà de ser actiu per tal de promoure que els infants i joves siguin el centre de la comunitat educativa.

Com ens volem referenciar, associativament, en la Comunitat Educativa?

Cal que siguem presents on no hi ha educació en el lleure i garantim que tots els infants i joves tinguin l'oportunitat d'accedir a l'escoltisme.

Cal, doncs, que reclamem a l'administració visibilitat, recursos i que se'ns tingui en compte com a agent educatiu clau en els espais de participació i de decisió, tant en aquells que participem actualment, com en espais nous.

D'altra banda, hem de posar en valor i donar a conèixer el mètode escolta, tot tenint un paper actiu en la xarxa d'entitats i generant vincles amb altres projectes que tenen una visió similar de l'educació i amb qui podem treballar plegades.

On som ara...

Punts forts

- Famílies: molts agrupaments compten amb la participació de les famílies, a través d'una unitat pròpia.
- Coordinació: participem en espais de representació. També som presents en espais educatius com Educació 360 (F. Bofill, MMRPC i DiBa), CaFell, el CNJC, el CJB i en coordinació amb altres plataformes i entitats de lleure.
- Mètode propi: des de l'escoltisme posem els infants i joves al centre i treballem a partir de les seves necessitats i interessos.

Punts de millora

- Famílies: cal treballar la relació amb les famílies, millorant la comunicació i repensant la participació d'aquestes a l'agrupament.
- Agents educatius locals: hem de crear vincles i millorar la relació amb els centres educatius, altres entitats educatives, i l'administració.
- Referencialitat: hem de ser presents com a agent clau i imprescindible a les xarxes i plataformes de representació tant locals com nacionals.
- Reconeixement: hem d'aconseguir el reconeixement (o major reconeixement) de la tasca educativa que fem als agrupaments per part de les escoles i instituts, altres agents educatius i administració.

... on volem arribar

FAMÍLIES

Cal fer un treball conjunt amb les famílies, que coneguin el projecte, tinguin recursos i puguin participar de l'agrupament de manera més activa.

CENTRES EDUCATIUS

Cal que hi hagi una comunicació fluïda i bidireccional entre els centres educatius i l'agrupament, amb reconeixement mutu i compartint eines i recursos. El nostre objectiu ha de ser l'educació global dels infants i joves.

AGENTS EDUCATIUS LOCALS

Cal participar activament dels espais educatius locals per a posar al centre de la comunitat educativa als infants i joves (consells d'infants, consells educatius, etc.) així com millorar la relació amb els agents educatius locals.

FER-NOS PRESENTS

Cal fer-nos presents on no hi ha educació en el lleure garantint que tothom pugui accedir a l'escoltisme.

CONEIXENÇA

Cal donar a conèixer el nostre projecte i el nostre mètode a tots els nivells: famílies, instituts i escoles, altres entitats educatives i administració.

REFERENCIAR-NOS

Com a Escoltes Catalans, cal ser agents actius i referents en la xarxa d'entitats educatives.

4.3. L'escoltisme com a element de cohesió social

L'escoltisme sempre ha tingut la inquietud d'esdevenir un reflex de la pluralitat de la societat en la qual habita⁹, ja que té com a característica el fet de ser un moviment dinàmic que s'adapta a les situacions i contextos socials canviants, entre els quals tenen lloc els fenòmens migratoris.

Com a Escoltes Catalans quin posicionament tenim davant d'aquestes situacions? Quin volem tenir?

Defensem el dret d'infants, adolescents i joves a tenir accés a l'educació en temps de lleure però, com podem esdevenir un espai inclusiu, proper i obert a tothom sense distinció de classe, origen o condicions físiques/mentals? Quin paper juguem davant les joves perquè puguin ser caps tenint en compte la precarietat juvenil? És el voluntariat una barrera?

Quin paper hem de jugar per contribuir a una societat més justa i més humanitzada? Quin posicionament tenim davant la comunitat i amb tots els agents que en formen part? Està a les nostres mans abraçar l'amplitud d'una educació en el lleure plural i diversa?

Com podem esdevenir un espai inclusiu, proper i obert a tothom sense distinció de classe, origen o condicions físiques/mental?

En primer lloc, és important tenir recursos i formar-nos: treballar l'empatia. Igualment, hem de potenciar que això s'estabilitzi i es mantingui al llarg del temps.

És un fet que l'Associació està conformada per un perfil de gent d'una classe social concreta, benestant i de certs grups socials. Tot i que en certa mesura la iniciativa és de les famílies, és necessari millorar la comunicació del nostre projecte (per exemple, a les xarxes socials), tot treballant per trencar mites com a agent de la comunitat educativa.

⁹⁹Article 8 de la Declaració de principis d'Escoltes Catalans.

Cal també adaptar la comunicació a aquelles persones que ho necessitin tenint present el seu progressiu aprenentatge de la cultura i l'idioma del lloc i assumint que qualsevol cultura canvia a través de l'intercanvi cultural.

Quin paper juguem davant les joves perquè puguin ser caps tenint en compte la precarietat juvenil? És el voluntariat una barrera?

Hem de tenir present que el model de voluntariat no és un problema; el problema és la precarietat juvenil i és el que hem de combatre. Cal reforçar aquesta idea tot defensant la importància del projecte. En aquest sentit cal garantir un cost zero per a les caps en tot allò relacionat amb el cau.

Així mateix existeixen diferents realitats i formes de participar. Entendre això pot implicar també haver de canviar elements arrelats al moviment escolta, com ara fer el cau els dissabtes, el format d'aquests, les formes de participació...

D'altra banda, Escoltes Catalans ha de ser un agent mobilitzador clau: ha de generar pressió política, posicionar-se i mobilitzar-se quan sigui necessari.

Com podem teixir comunitat amb tots els agents que componen la societat?

Escoltes Catalans ha de tenir unes línies i idees fonamentals i bàsiques clares i alhora, tenir una actitud flexible.

Per tal de crear comunitat i xarxa, és important obrir el marc d'actuació del cau i posar-se en contacte amb diferents projectes de la comunitat educativa i divulgatius, però fer-ho sobretot de manera realista i amb ganes.

S'han de poder desenvolupar projectes comuns amb altres col·lectius, tot tenint també presents els recursos i els límits que tenim (però buscant donar el màxim).

On som ara...

Punts forts

- Vinculació: els valors d'Escoltes Catalans estan molt lligats amb la cohesió social.
- Motor: històricament no som una entitat que vagi a remolc, sinó que som una entitat motor que sempre tira endavant.
- Creixement: tot i no tenir massa diversitat territorial, l'entitat té la capacitat i les eines per créixer, és a dir, tant per les persones que formen part del projecte com el projecte en si ja es mouen soles cap a aquest creixement, això permet arribar a moltes realitats territorials diferents.
- Projecte juvenil: és un projecte liderat per gent jove, i, amb els seus avantatges i inconvenients, té l'energia i la força que acompanya aquest grup d'edat.

Punts de millora

- Diversitat: actualment des d'Escoltes Catalans no tenim les eines, activitats ni projecte adaptades ni accessibles a tothom. A la vegada que hi ha gran desconeixement per part de les participants del projecte de com fer un espai inclusiu i divers, on s'hi acullin diferències de classe, gènere, origen, les diversitats funcionals, etc.
- Xarxes d'intercanvi: cal enfortir les xarxes d'intercanvi amb altres entitats: educatives, socioculturals, comunitàries, etc.
- Cures: falta de cures, poc coneixement del que som o no som capaces d'assumir, sempre es tira pel dret.
- Coneixement de les diferents realitats: cal entendre que hi ha diferents realitats i formes de participar i que això pot implicar canviar aspectes molt arrelats al moviment (cau els dissabtes, format dels caus, tipus de participació, etc.).
- Comunicació: s'ha de millorar la comunicació interna i externa. Això també significa posicionar-se de manera interna i també obertament.
- Formació: cal oferir un ventall més ampli de formacions per poder arribar als objectius marcats, amb coneixement de causa.

... on volem arribar

CATALANITAT

Cal assentar les bases sobre com la catalanitat afecta en el projecte de cohesió social; cal definir on queden la llengua i les idees de país.

VOLUNTARIAT

Cal combatre per canviar la situació de precarietat juvenil i a la vegada continuar endavant amb el mètode del projecte, basat en el voluntariat.

PROJECTE COMPARTIT

Cal marcar unes línies ideològiques, polítiques i d'acció clares i compartides.

ESPAI SEGUR

Cal garantir l'espai del cau com a refugi, és a dir, que pugui ser un espai segur per a tothom i de confiança, on viure emocions positives i on el rebuig no hi tinguin cabuda.

DIVERSITAT

Cal una predisposició per part de les participants d'Escoltes Catalans a estar obertes a la diversitat, a la vegada que cal que l'associació canviï la forma de comunicar-se i estructurar-se. És a dir, no hem de buscar tant que la participació sigui diversa, sinó enfocar-nos per ser una associació accessible a tothom que vulgui participar-hi.

4.4. Lluites compartides

Des d'Escoltes Catalans vivim amb preocupació el fet de veure que no estem en un món just. Com a organització juvenil ens sentim responsables de contribuir a garantir els drets de totes les persones de totes les societats d'aquest món.

Els valors que compartim com a associació, descrits al Dossier Verd, els Estatuts i la Declaració de Principis, guien la nostra tasca educativa per a construir una societat on no existeix el racisme, on es garanteixen els drets de totes les persones, la sostenibilitat del planeta i lliure d'opressió per la nostra condició.

Com a entitat educativa hem de seguir educant a infants i joves però també hem de potenciar el nostre rol social i implicar-nos a escala local, nacional i internacional a totes aquelles lluites que contribueixin a eliminar les desigualtats i defensar els drets fonamentals de les persones, tal com recull el 7è Objectiu del Dossier Verd: ser solidaris amb totes les persones que lluiten per la llibertat i la justícia.

Però com ho fem tot això? Quin ha de ser el paper dels caus? I el de l'Associació? Com treballem en sintonia amb els moviments socials i com podem formar part de les xarxes col·lectives que estan ja treballant en diferents àmbits? En definitiva, quin és l'espai en què els agrupaments escoltes poden contribuir a les lluites locals i globals en defensa del drets fonamentals?

Què entenem per justícia global?

Entenem la Justícia Global com la defensa de totes les vides per igual tant a escala local com internacional. L'actual sistema econòmic, social i polític genera desigualtats entre les persones impeding que aquestes puguin desenvolupar una vida digna i plena. La defensa dels Drets Humans i dels drets civils i polítics, la demanda d'un sistema polític més horitzontal i participatiu així com posar la vida al centre creiem que és el camí per a revertir les desigualtats.

És imprescindible que Escoltes Catalans, com a organització juvenil i educativa generi alternatives i estigui present i participi en aquelles lluites socials que persegueixen eliminar les desigualtats, entenent que la confluència de totes aquestes i amb la vessant local i internacional és la Justícia Global.

Com ha de dur a terme Escoltes Catalans l'educació per a la justícia global?

Escoltes Catalans ha de seguir educant a infants i joves a l'esperit crític de la realitat, qüestionant els models hegemònics i despertant la consciència envers les causes que generen desigualtats arreu del món i proposar solucions. La nostra missió és la de promoure els valors i pràctiques per construir una ciutadania compromesa, responsable i respectuosa.

La tasca educativa també ha d'anar acompanyada d'una acció social de denúncia i defensa dels drets de totes les persones. I això ho hem de fer vinculant-nos en diferents xarxes i moviments socials per sumar esforços i augmentar sinergies.

Hem d'aprofitar l'oportunitat que ens brinda pertànyer a un moviment mundial per entendre la interrelació d'entre totes les problemàtiques que es manifesten en l'entorn local dels agrupaments escoltes com en els racons més allunyats. No ens podem centrar en unes i mirar cap al costat en unes altres. No serem lliures si tothom no ho és.

No només és important definir els continguts d'aprenentatge, sinó tenir en compte que la pràctica o metodologia pedagògica generi espais segurs, còmodes i respectuosos on l'aprenentatge sigui col·lectiu i on es garanteixi la participació entre iguals (d'acord a "l'aprendre fent").

On som ara...

Punts forts

- Mirada crítica: eduquem per fomentar mirada crítica envers a la societat i per a la transformació social.
- Compromís: som una entitat compromesa amb la defensa dels Drets Humans i la denúncia de les injustícies.
- Implicació: els agrupaments escoltes d'arreu del territori estan implicats en la seva realitat social.
- Agent social: a més d'educar, som un agent social i de dinamització comunitària en el nostre entorn.

Punts de millora

- Ser pioneres: ser més capdavanteres a l'hora de posicionar-nos en les lluites socials, no esperar a que siguin de consens per sumar-nos-hi.
- Participació: cal generar nous espais de participació per tal que tota l'entitat es bolqui i decideixi en quines causes socials ens impliquem.
- Internacional: hem de promoure nous projectes internacionals per generar consciència global.
- Comunicar: cal millorar la difusió i espais per compartir bones experiències d'agrupaments en projectes d'incidència local.
- Incidència política: hem de prendre consciència del nostre rol responsable en la defensa de drets i augmentar la incidència política dels projectes associatius tot vinculant-los a moviments i iniciatives comunes.

... on volem arribar

JUSTÍCIA GLOBAL

Cal transversalitzar i impregnar tota l'Associació de la perspectiva de l'educació per a la Justícia Global incorporant-la explícitament al nostre mètode pedagògic i impulsar projectes educatius que tinguin en compte l'enfocament de gènere i de drets humans.

Cal teixir xarxa entre entitats locals i internacionals en l'àmbit de defensa de drets i justícia global.

INTERNACIONAL

Cal replantejar l'Àrea de Cooperació de l'entitat per tal que treballi per incorporar perspectiva de justícia global a l'entitat. De la mateixa manera, cal promoure nous projectes internacionals transformadors, evitant sempre lògiques assistencialistes.

DISCURS

Cal enfortir el discurs i afrontar debats que puguin generar dubtes o pors amb l'objectiu de posicionar-nos amb més facilitat.

PRESA DE DECISIONS

Cal millorar els mecanismes de presa de decisions en relació a l'elaboració de posicionaments i comunicats per tal de poder respondre ràpidament a l'actualitat.

PARTICIPACIÓ

Cal replantejar espais de participació i generar-ne de nous per tal de poder debatre i treballar sobre les línies polítiques i projectes en relació a l'àmbit de defensa de drets i justícia social.

Principals reptes del bloc

Després de l'anàlisi del context i la identificació dels reptes dels grups de treball es plantegen reptes compartits entre les quatre temàtiques. Aquests s'estructuren a partir dels canvis pedagògics que s'han d'aplicar, d'una millora de la comunicació i de repensar els espais de participació interna, d'entendre l'escoltisme com a motor de canvi i apostar per la participació també en espais externs.

Canvis pedagògics

Hem d'incorporar la perspectiva d'educació per a la justícia global en el nostre model pedagògic i engemar projectes conjunts des d'aquesta perspectiva. A més, cal treballar conjuntament amb les famílies, fent-les participants del projecte.

Comunicació

Ens cal millorar la comunicació interna i l'accés a la informació. Així com també cal donar a conèixer el nostre projecte i mètode a les famílies i a altres agents educatius i socials.

Motor de canvi

Hem de generar pressió política, crear i participar de posicionaments i mobilitzacions i ser agents actius per la transformació social, des dels agrupaments i fins als espais de representació.

Repensar els espais de participació

Cal treballar per aconseguir una associació sostenible i accessible, també en l'organització interna. També cal replantejar els mecanismes de presa de decisions i els espais de participació, tenint les cures presents, de manera transversal.

Espais externs

Volem compartir espais i teixir xarxa amb altres col·lectius, a més de les entitats escoltes i educatives. També tenim el repte de fer-nos presents allà on no hi ha escoltisme.

Matriu d'impactes

BLOC 1. REDEFINIM ELS PRINCIPIS

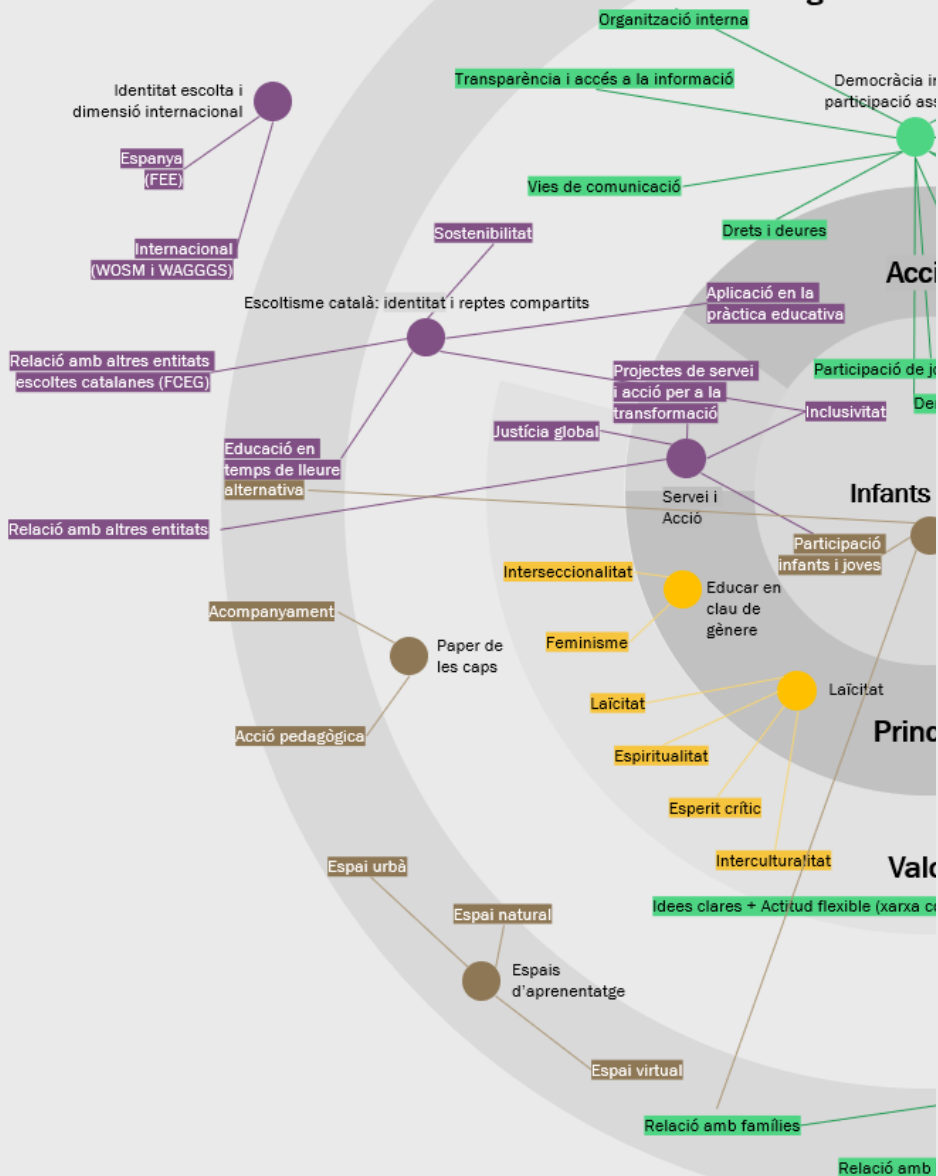
BLOC 2. SOM ESCOLTES

BLOC 3. EDUQUEM PER CRÉIXER

BLOC 4. ASSOCIEM PER GENERAR IMPACTE

Àmbit pe

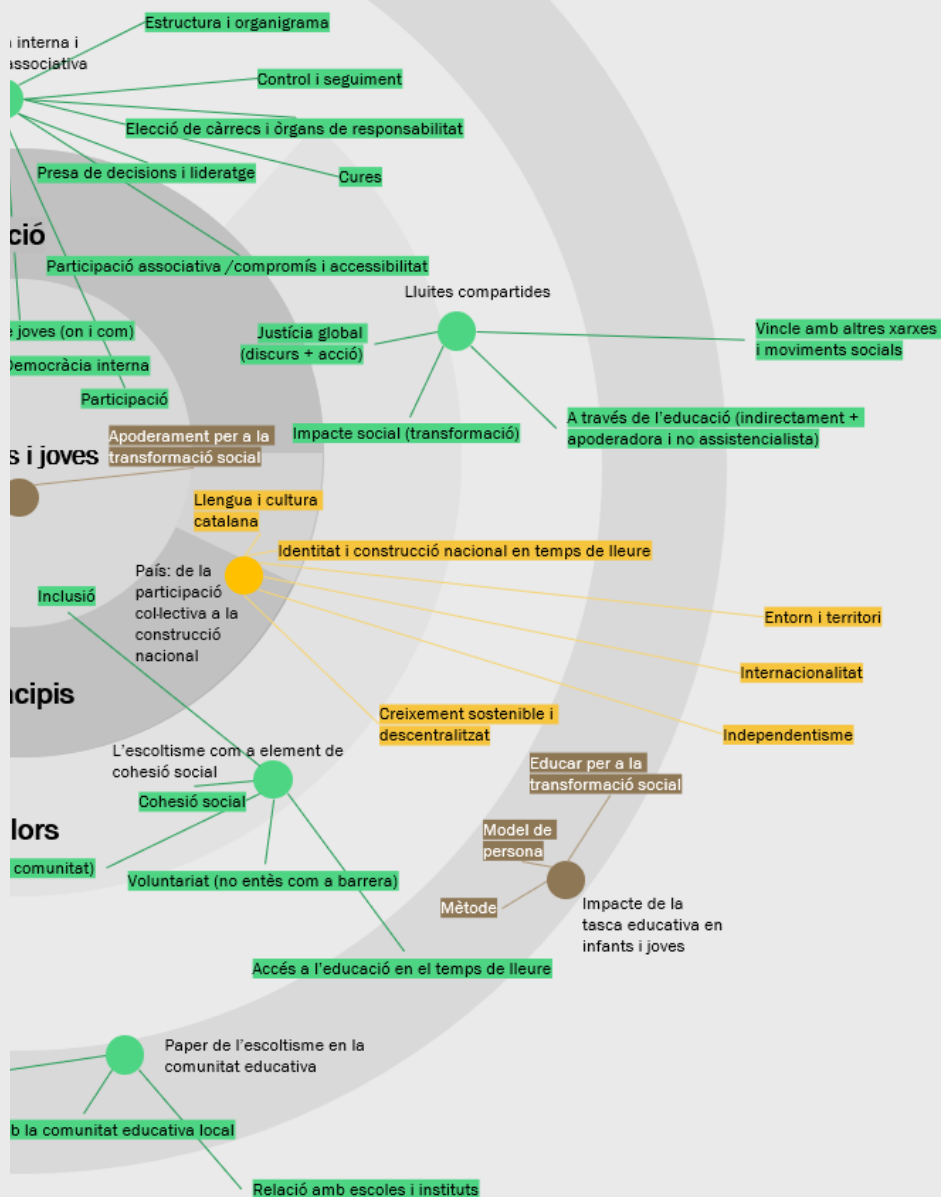
Organització

Posicioname

edagògic

ió sostenible

ent i Aliances

